

2009 sausio 15

ISSN 1392-6098

Nr. 1 / 313

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

Bažnyčios žinios

Popiežius

Benediktas XVI	
2008 M. KALĖDŲ ŽINIA	2
HOMILIJA PER ŠV. MIŠIAS 2008 M. KALĖDŲ NAKTĮ	3
KREIPIMASIS Į KARDINOLŲ KOLEGIJĄ IR ROMOS KURIJOS NARIUS PER KALĖDINĘ AUDIENCIJĄ	4

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI	
KETURIOLIKTOJI KATECHEZĖ APIE PAULIŲ: KRIKŠČIONIŠKOJI ETIKA KYLA IŠ DRAUGYSTĖS SU KRISTUMI	8
PENKIOLIKTOJI KATECHEZĖ APIE PAULIŲ: ADOMO IR KRISTAUS SANTYKIS	9
ŠEŠIOLIKTOJI KATECHEZĖ APIE PAULIŲ: MOKYMAS APIE SAKRAMENTUS	11

Bažnyčia Lietuvoje

Pradėti jubiliejiniai Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai metai	14
Šeimų šventė Šiauliuose	14
Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas	15
Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimas	17
Pasitikėjimo piligrimystė: Briuselis	18
Kalėdinis susitikimas Kaune	19

Homilijos

ĮVYKDYMO METAS	
3 eilinis sekmadienis (B)	20
DIEVO ŠVENTASIS	
4 eilinis sekmadienis (B)	21

Bažnyčia pasaulyje

Popiežiaus kalba diplomatomams	22
Trijų Karalių iškilmėje popiežius minėjo Galilėjų	22
Ekumeninių santykių balansas	23
Neokatechumenų kelio jubiliejus	23
Popiežius krikštijo vaikus Siksto koplyčioje	24

Benediktas XVI

2008 m. Kalėdų žinia

Apparuit gratia Dei Salvatoris nostri omnibus hominibus
(Tit 2, 11)

Brangūs broliai ir seserys! Apaštalo Pauliaus žodžiais vėl skelbiu džiugią žinią apie Kristaus gimimą: taip, šiandien „Dievo, mūsų Išganytojo, malonė pasirodė visiems žmonėms“!

Pasirodė! Būtent tai Bažnyčia šiandien švenčia. Gerumo ir meilės kupina Dievo malonė nelieka paslėpta, ji „pasirodė“, ji tapo regima kūno pavidalu, parodė savo veidą. Kur? Betliejuje. Kada? Valdant imperatoriui Augustui, per pirmąjį gyventojų surašymą, minimą ir evangelisto Luko. O kas apreiškia? Ką tik gimęs kūdikis, Mergelės Marijos sūnus. Jame pasirodė Dievo, mūsų Išganytojo, malonė. Todėl šio kūdikio vardas Jėhošua, Jėzus, reiškiantis: „Dievas gelbi“.

Dievo malonė pasirodė: todėl Kalėdos yra šviesos šventė. Tai ne ta šviesa, kuri vidurdienį nušviečia visus daiktus, bet spindesys, išsižiebiantis naktį ir plintantis iš tam tikro visatos taško – iš Betliejaus grotos, kur pasaulio šviesą išvydo dieviškasis kūdikis. Iš tiesų jis yra pati šviesa, savo pasirodymu perskrodžianti tamsą, išskleidanti tamsybes ir leidžianti mums suvokti savo egzistencijos ir istorijos prasmę bei vertę. Kiekviena praktė kukliai ir iškalbingai kviečia atverti širdį ir protą gyvybės slėpiniui. Tai susitikimas su nemaria gyvybe, tapusia maria slėpiningame Kalėdų vyksme; šį vyksmą galime stebėti čia, aikštėje, taip pat nesuskaičiuojamose viso pasaulio bažnyčiose ir koplyčiose bei kiekvienuose namuose, kur garbinamas Jėzaus vardas.

Dievo malonė pasirodė *visiems žmonėms*. Taip, Jėzus – Dievo, kuris gelbi, veidas tapo regimas ne tik nedaugeliui, ne tik keliems, bet visiems. Tiesa, kuklioje, neišpuoštoje pastogėje jį suranda tik keli žmonės, tačiau jis atėjo dėl visų – žydų ir pagonių, vargšų ir turtingų, artimų ir tolimų, tikinčių ir netikinčių... Antgamtinė malonė Dievo valia skirta visiems kūriniams. Tačiau žmogus turi ją priimti, ištarti jai, kaip Marija, savo „taip“, idant širdis būtų apšviesta šios dieviškosios šviesos. Tą naktį kūnu tapusį Žodį priėmė Marija ir Juozapas, jau laukę jo kupini meilės, ir prie savo bandų budėję piemenys (plg. Lk 2, 1–20). Tad pagarbinti Kūdikėlio Jėzaus atskubėjo nedidelė bendruomenė, įkūnijanti Bažnyčią ir visus geros valios žmones. Dievą, iš meilės tapusį mūsų broliu, ir šiandien suranda laukiantys ir ieškantys jo savo gyvenime, gręžiantys į jį savo širdį,

trokštantys išvysti jo veidą ir prisidėti prie jo Karalystės atėjimo. Jėzus pats pasakys: tai – beturčiai dvasia, liūdintys, romieji, alkstantys teisingumo, galeistingieji, tyraširdžiai, taikdariai, persekiojamieji dėl teismo (plg. Mt 5, 3–10). Visi jie Jėzuje atpažins Dievo veidą ir, kaip Betliejaus piemenys, grįš namo jo meilės džiaugsmo atnaujinta širdimi.

Broliai ir seserys, kurie manęs šiandien klausotės, vilties skelbimas, sudarantis Kalėdų žinios šerdį, skirtas *visiems žmonėms*. Jėzus gimė dėl visų žmonių, ir kaip Marija Betliejuje jį parodė piemenims, lygiai taip Bažnyčia šiandien jį rodo visai žmonijai, idant kiekvienas žmogus visomis aplinkybėmis galėtų patirti išganingosios Dievo malonės, kuri vienintelė geba paversti blogį gėriu, perkeisti žmogaus širdį ir padaryti ją ramybės „oaze“, galią.

Išganingosios Dievo malonės galią tepatiria gausybė tautų, tebegyvenančių tamsoje ir mirties šešėlyje (plg. Lk 1, 79). Dieviškoji Betliejaus šviesa tesklinda Šventojoje Žemėje, kur izraeliečiams ir palestiniečiams vėl niaukiasi horizontas; tesklinda ji Libane, Irake ir visuose Artimuosiuose Rytuose. Tepadaro ji vaisingas pastangas visų, kurie nepasiduoda iškreiptai konfrontacijos ir smurto logikai ir pirmenybę teikia dialogo bei derybų keliui, siekdami įveikti įtampas paskirose šalyse ir surasti teisingus bei tvarius šį regioną kamuojančių konfliktų sprendimus. Šios perkeičiančios ir atnaujinančios šviesos taip pat trokšta Zimbabvės Afrikoje gyventojai, jau ilgą laiką gniuždomi politinės ir socialinės krizės, kuri, deja, ir toliau didėja, taip pat Kongo Demokratinės Respublikos, pirmiausia Kivu regiono, Darfūro Sudane ir Somalio vyrai ir moterys, kurių niekaip nesibaigiančios kančios yra tragiškas stabilumo ir taikos stygiaus padarinys. Šios šviesos pirmiausia laukia šių ir visų sunkumus išgyvenančių šalių vaikai, idant jiems būtų sugražinta ateities viltis.

Kur trypiamas žmogaus kilnumas ir teisės, kur asmeninis egoizmas ar grupiniai interesai ima viršų bendrojo gėrio atžvilgiu, kur gresia pavojus įprasti prie broliškų neapykantos ir žmogaus išnaudojimo, kur vidaus konfliktai skaldo visuomenines ir etnines grupes bei ardo bendrą gyvenimą, kur ir toliau smūgius suduoda terorizmas, kur susirūpinus žvelgiama į ateitį, tampančią vis nesaugesnę, įskaitant ir pasiturinčias šalis, – ten visur tešviečia Kalėdų šviesa ir tepadrąsina visus persiminti tikro solidarumo dvasia. Jei kiekvienas galvos tik apie savo interesus, pasaulis negali nežlugti.

Brangūs broliai ir seserys, šiandien „Dievo, mūsų Išganytojo, malonė pasirodė“ (plg. Tit 2, 11) mūsų pasaulyje, kupiname galimybių bei silpnų, pažangos

ir krizių, vilčių ir baimių. Šiandien suspindi Jėzaus Kristaus, Aukščiausiojo Sūnaus ir Mergelės Marijos Sūnaus, šviesa. „Dievas iš Dievo, šviesa iš šviesos, tikras Dievas iš tikro Dievo. Jis dėl mūsų, žmonių, dėl mūsų išganymo nužengė iš dangaus.“ Šiandien visur žemėje meldžiamės tam, kuris suvystytas į vystyklus guli varganoje prakartėlėje. Meldžiamės jam tyloje, o jis, dar negalintis kalbėti, regis, mus guosdamas taria: nebijokite, „Dievas aš – kito nėra!“ (Iz 45, 22). Ateikite pas mane, vyrai ir moterys, žmonės ir tautos, ateikite pas mane, nebijokite: atėjau, kad atneščiau jums Tėvo meilę, parodyčiau ramybės kelią.

Tad pakilkime, broliai ir seserys! Atskubėkime kaip Betliejaus piemenys naktį. Dievas atėjo mūsų pasitikti ir parodė mums malonės ir gailėstingumo kupiną savo veidą! Jo atėjimas neturi likti bergždžias! Ieškokime Jėzaus, leiskimės būti traukiami jo šviesos, iš žmogaus širdies išgenančios liūdesį ir baimę! Kupini pasitikėjimo artinimės prie jo ir nuolankiai prieš jį parklupkime pagarbindami. Visiems jums linksmų Kalėdų!

Benediktas XVI

Homilija per šv. Mišias 2008 m. Kalėdų naktį

Brangūs broliai ir seserys!

„Kas yra kaip Viešpats, mūsų Dievas, kuris sėdi aukštybėse, bet lenkiasi pamatyti, kas žemai – danguje ir žemėje?“ Taip gieda Izraelis vienoje iš savo psalmių (Ps 113, 5 ir t.), kur sykiu aukština Dievo didybę ir jo geranorišką artumą mums, žmonėms. Dievas gyvena aukštybėse, bet pasilenkia... Dievas be galo didis ir labai mus pranoksta. Tokia pirmutinė žmogaus patirtis. Atstumas atrodo begalinis. Visatos Kūrėjas, Tas, kuris visa vairuoja, yra toli nuo mūsų, bent taip iš pradžių atrodo. Bet štai stebinanti patirtis: Tas, kuriam niekas neprilygsta, „kuris sėdi aukštybėse“, pažvelgia žemyn. Jis pasilenkia pamatyti, kas žemai. Jis mato mus, mato mane. Toks Dievo žvelgimas žemyn yra daugiau negu žvilgsnis iš aukštybių. Dievo žvelgimas yra veikimas. Tai, kad jis mane mato, į mane pažvelgia, perkeičia mane ir pasaulį aplink mane. Psalmėje iškart toliau tęsiama: „Jis pakelia silpną žmogų iš dulkių...“ Pažvelgdamas žemyn jis mane pakelia, kupinas gerumo paima už rankos ir padeda man iš gilumų ateiti į aukštybes. Dievas „lenkiasi“. Šis žodis pranašiškas. Naktį Betliejuje jis įgijo visiškai naują reikšmę. Dievo lenkimasis tapo negirdėta ir anksčiau neįsivaizduojama tikrove. Jis pasilenkia – jis visas pats kaip kūdikis ateina į varganą tvartelį, simbolizuojantį visą

žmonių vargą bei apleistumą. Dievas tikrai nusileidžia žemyn. Jis tampa kūdikiu ir kaip būdinga naujagimiui pasidaro visiškai priklausomas. Visa savo rankose laikantis Kūrėjas, nuo kurio visi priklausome, padaro save mažą bei reikalingą žmogiškos meilės. Dievas yra tvartelyje. Senajame Testamente šventykla laikyta tartum suoleliu Dievui kojoms pasidėti, šventoji Skrynja – vieta, kurioje jis slėpiningai būna tarp žmonių. Žinota, jog virš šventyklos slėpiningai dunkso Dievo šlovės debesis. O dabar jis – virš tvartelio. Dievas kūdikio varganumo debesyje neturi pastogės: koks nesuprantamas debesis ir vis dėlto – šlovės debesis! Juk kaip didingiau ir gryniau galėtų pasirodyti jo meilė žmogui, rūpinimasis juo? Slėpiningumo, meilės reikalingo kūdikio varganumo debesis kartu yra šlovės debesis. Juk nieko negali būti iškiliau, didingiau už meilę, kuri pasilenkia, nusileidžia žemyn, pasidaro priklausoma. Tikrojo Dievo šlovė atsi-skleidžia tuomet, kai priešais Betliejaus tvartelį atsiveria mūsų širdies akys.

Ką tik Evangelijos skaitinyje girdėtoje istorijoje apie Viešpaties gimimą iš šventojo Luko sužinome, jog Dievas savo slapybės skraistę šiek tiek praskleidė pirmiausia mažutėliams, didžiojoje visuomenėje veikiau niekinamiems žmonėms – piemenims, sergėjusiems galvijus Betliejaus laukuose. Lukas mums sako, jog šie žmonės „budėjo“. Čia mums tartum primenamas pagrindinis Jėzaus žinios motyvas: būtent vis primygtinesnis raginimas budėti, išlikti budriems net iki Alyvų kalno, kad pastebėtume Viešpaties atėjimą ir būtume tam pasiruošę. Šis budrumas ir čia veikiausiai reiškia daugiau negu vien išorinį budėjimą nakties valandą. Tai buvo tikrai budrūs žmonės, turėję gyvą Dievo ir jo artumo pajautą, laukę Dievo ir nesitaikstę su jo tariamu toliumu kasdieniame gyvenime. Budinčiai širdžiai skirta didžio džiaugsmo žinia: šią naktį jums gimė Išganytojas. Ir tik budinti širdis geba patikėti šia žinia. Tik budinti širdis suteikia drąsos atrasti Dievą kaip kūdikį tvartelyje. Melskime Viešpatį, kad jis mums padėtų tapti budinčiais žmonėmis.

Šventasis Lukas mums toliau pasakoja, kad patys piemenys stovėjo apgaubti Dievo šlovės, jo šviesos debesis, nutviekti šios šlovės spindesio. Būtent apgaubti šventojo debesis jie girdi angelų giesmę: „Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė jo mylimiems žmonėms.“ O kas yra jo mylimi žmonės, jei ne mažutėliai, budintieji, laukiantieji, Dievo gerumo besitikintieji ir jo besidairantieji?

Bažnyčios tėvų raštuose galima aptikti stebėtiną Išganytoją sveikinančių angelų giesmės komentarą. Anot jų, iki tol angelai Dievą pažino iš visatos didybės, iš Dievo kilusio ir Dievą atspindinčio kosmoso logikos

bei grožio. Jie girdėjo tartum nebylią kūrinių giesmę ir pavertę ją dangaus muzika. Tačiau dabar nutiko kažkas nauja, jų akimis, tiesiog sukrečiantis dalykas. Dievas, apie kurį skelbia visata, kuris visa remia ir laiko rankose, – pats įžengė į žmogaus istoriją, tapo istorijoje veikiančiuoju bei kenčiančiuoju. Iš šio džiugaus sukretimo, sukkelto nesuvokiamo dalyko – šio antrojo ir naujojo Dievo pasirodymo būdo, pasak tėvų, gimusi nauja giesmė, kurios fragmentą mums išsaugojo Evangelija apie Viešpaties gimimą: „Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė žmonėms“. Galime sakyti, kad šiomis dviem eilutėmis, laikantis hebrajų poezijos struktūros, galiausiai pasakomas vienas ir tas pats dalykas, tik iš skirtingų perspektyvų. Dievo šlovė yra aukštybėse, tačiau jo aukštybės dabar yra tvartelyje: kas žema, tapo aukšta. Jo šlovė yra žemėje, nuolankumo ir meilės šlovė. Ir vėlgi: Dievo šlovė yra ramybė. Kur jis, ten ramybė. Jis yra su tais, kurie nenori patys sukurti rojus žemėje griebdamiesi prievartos. Jis yra su tais, kurių širdys budrios, su nuolankiaisiais ir tais, kurie atitinka jo aukštybes, nuolankumo ir meilės aukštybes. Jis jiems dovanoja ramybę, kad per juos ramybė įžengtų į šį pasaulį.

Viduramžių teologas Vilhelmas Tjerietis kartą pasakė: Dievas matė – nuo pat Adomo, – kad jo didybė skatina žmogų priešintis, kad žmogus jaučiasi taip, tartum jo paties būtis būtų ribojama, o jo laisvei grasinama. Todėl Dievas pasuko kitu keliu. Jis tapo kūdikiu. Jis tapo priklausomu ir silpnu, reikalingu mūsų meilės. Dabar galite manęs nebebijoti, dabar galite mane tik mylėti – štai ką mums sako kūdikiu tapęs Dievas.

Kupini tokių minčių, šią naktį artinamės prie Betliejaus kūdikio, prie Dievo, dėl mūsų panorusio tapti kūdikiu. Kiekvienas kūdikis atspindi Betliejaus kūdikį. Kiekvienas kūdikis prašo mūsų meilės. Todėl šią naktį ypač prisiminkime vaikus, nepatyrusius tėvų meilės. Gatvės vaikus, kuriems nebuvo dovanota pastogė. Vaikus, kuriais piktnaudžiaujama kaip kareiviais ir kurie, užuot buvę susitaikymo ir taikos nešėjai, paverčiami smurto įrankiais. Vaikus, iki sielos gelmių sužeidžiamus pornografijos pramonės ir visų gėdingų piktnaudžiavimo formų. Betliejaus kūdikis iš naujo kviečia mus padaryti viską, kad šių vaikų vargas pasibaigtų, kad Betliejaus šviesa paliestų žmonių širdis. Juk tik širdies atsivertimu, tik žmogaus perkeitimu iš vidaus įmanoma įveikti viso šio blogio priežastį, nugalėti blogio galią. Tik žmonėms keičiantis, keičiasi pasaulis, o kad žmonės keistųsi, būtina Dievo šviesa – šviesa, taip netikėtai įžengusi į mūsų naktį.

Kalbėdami apie Betliejaus kūdikį, taip pat prisiminkime Betliejaus vietovę ir tą šalį, kurioje gyvena ir kurią labai mylėjo Jėzus. Melskime, kad ten stotų taika, pa-

sibaigtų neapykanta ir smurtas, kad nubustų suprati-
mas, sienas atveriantis širdžių atvirumas, kad įsivieš-
patautų ramybė, apie kurią aną naktį giedojo angelai.

96 psalmėje Izraelis, o su juo ir Bažnyčia aukština kūriniuose apsireiškiančią Dievo didybę. Visi kūriniai kviečiami užtraukti šią garbinimo giesmę, ir tada: „Visi miško medžiai giedos iš džiaugsmo Viešpaties Artume, nes jis ateina“ (12 ir t.). Šią psalmę Bažnyčia skaito kaip pranašystę ir kartu kaip užduotį. Dievas į Betliejų atėjo tyliai. Tik budintys piemenys akimirksnį buvo apgaubti spindinčia šio atėjimo šviesa ir galėjo išgirsti naujos giesmės, gimusios iš angelų nuostabos ir džiaugsmo dėl Dievo atėjimo, posmą. Dievo šlovė šitaip tyliai ateina visais amžiais. Kur tikima, kur skelbiamas ir girdimas jo žodis, Dievas suburia žmones ir dovanoja jiems save, padaro juos savo kūnu. Jis „ateina“. Ir tada žmogaus širdis pabunda. Angelų giesmė tampa giesme žmonių, per visus amžius vis naujaip apgiedančių Dievo kaip kūdikio atėjimą ir viduje pradžiungančių. Apie jį Šv. Petro aikštėje byloja eglė, kuria norima perteikti jo švytėjimą ir pasakyti: taip, jis atėjo, o miško medžiai gieda iš džiaugsmo. Medžiai miestuose ir namuose turėtų būti ne vien šventės paprotys: jie kreipia į tą, kuris yra mūsų džiaugsmo pagrindas, į Dievą, dėl mūsų tapusį kūdikiu. Giesmėje galiausiai kalbama apie tą, kuris pats yra vėl atrastas gyvybės medis. Tikėdami į jį gauname gyvenimą. Per Eucharistijos sakramentą jis dovanoja mums save, dovanoja gyvenimą, nusidriekiantį į amžinybę. Šią valandą įsitraukiame į kūrinių giesmę, ir mūsų šlovinimas kartu yra prašymas: taip, Viešpatie, leisk mums išvysti šiek tiek tavo šlovės spindesio. Ir suteik ramybės žemėje. Padaryk mus tavo ramybės žmonėmis. Amen.

Benediktas XVI

Kreipimasis į Kardinolų kolegiją ir Romos kurijos narius per kalėdinę audienciją

2008 m. gruodžio 22 d.

Gerbiami kardinolai,
garbingi broliai vyskupai ir kunigai,
brangūs broliai ir seserys!

Viešpaties Gimimo šventė beldžiasi į duris. Kiekviena šeima trokšta susiburti ir pasimėgauti tik šiai šventei būdinga nepakartojama dvasia. Laikydami gražaus, džiaugsmą mums dovanojančio papročio, šiandien rytą susirinko Romos kurijos šeimos nariai šioje ypatingoje

dvasinėje aplinkoje pasikeisti linkėjimais. Kupinas dėkingumo už vertingą bendradarbiavimą man vykdant Petro įpėdinio tarnybą kiekvieną nuoširdžiai sveikinu. Nuoširdžiai dėkoju kardinolui Angelo Sodano, angelo balsu kalbėjusiam visų dalyvaujančiųjų bei taip pat tų, kurie darbuojasi įvairiose įstaigose, įskaitant popiežiškąsias atstovybes, vardu. Pradžioje užsiminiau apie Kalėdų dvasią. Ją įsivaizduoju kaip savotišką tąsą to slėpiningo linksmumo, to vidinio džiūgavimo, kuris Jėzaus gimimo naktį buvo apėmęs šventąją šeimą, angelus ir Betliejaus piemenis. Turėdamas prieš akis šventojo Paulius žodžius iš Laiško Titui: *Apparuit gratia Dei Salvatoris nostri omnibus hominibus* (plg. 2, 11), aš vadinčiau ją „malonės dvasia“. Apaštalas pabrėžia, kad Dievo malonė pasirodė „visiems žmonėms“: pasakyčiau, jog čia aikštėn iškyla Bažnyčios ir konkrečiai Petro įpėdinio bei jo bendradarbių misija prisidėti, kad Dievo, Atpirkėjo, malonė taptų vis labiau regima ir visiems atneštų išganymą.

Besibaigiant metams būta daug retrospektyvių žvilgsnių į esmines Bažnyčios nesenos istorijos datas, taip pat daug įvykių, suteikusių svarbių gairių mūsų tolesniam keliui į ateitį. Prieš 50 metų mirė popiežius Pijus XII, prieš 50 metų popiežiumi buvo išrinktas Jonas XXIII. Prabėgo 40 metų nuo enciklikos *Humanae vitae* paskelbimo ir 30 metų nuo jos autoriaus, popiežiaus Pauliaus VI, mirties. Šių įvykių žinia metų rai-doje buvo įvairiškai apmąstyta, todėl šią valandą jų iš naujo nekomentuosiu. Tačiau atminimo žvilgsnis nusidriekė dar toliau, anapus praėjusio šimtmečio įvykių, ir taip nukreipė mus į ateitį: birželio 28 d. vakarą, dalyvaujant Konstantinopolio ekumeniniam patriarchui Baltramiejui I ir daugelio kitų Bažnyčių ir Bažnytinių bendruomenių atstovams, Šv. Pauliaus bazilikoje už miesto sienų pradėjome Paulius metus, taip paminėdami tautų apaštalo gimimo 2000 metines. Paulius mums nėra praeities asmenybė. Jis kalba per savo laiškus. O su juo užmezgęs pokalbį nuvedamas prie nukryžiuoto ir prisikėlusio Kristaus. Pauliaus metai yra piligrimystės metai ne tik išoriškai keliaujant į su Pauliumi susijusias vietas, bet pirmiausia širdies piligrimystė kartu su Pauliumi pas Jėzų Kristų. Galiausiai Paulius mus moko ir to, kad Bažnyčia yra Kristaus Kūnas, kad Galva ir Kūnas neatskiriami ir negali būti meilės Kristui be meilės jo Bažnyčiai ir jos gyvai bendruomenei.

Žvelgiant atgal, pirmiausia prieš akis iškyla trys pavieniai besibaigiančių metų įvykiai. Pirmiausia Pasaulio jaunimo dienos Australijoje, didelė tikėjimo šventė, daugiau negu 200 tūkst. jaunuolių iš viso pasaulio suartinusi ne tik išoriškai – geografinė prasme, – bet ir kartu džiaugiantis, jog esi krikščionis, vidujiškai. Greta to minėtinos kelionės į Jungtines Valstijas ir

Prancūzija, kurių metu Bažnyčia pasaulio akivaizdoje ir pasaulio labui tapo regima kaip dvasinė jėga, rodanti gyvenimo kelius ir tikėjimo liudijimu nešanti tikėjimo šviesą į pasaulį. Juk tai buvo dienos, skleidusios šviesą, skleidusios tikėjimą, jog verta gyventi ir išipareigoti gėriui. Galiausiai Vyskupų sinodas: vyskupai iš viso pasaulio susibūrė apie Dievo žodį, kuris buvo jų viduryje iškeltas, Dievo žodį, kurio iškili apraiška yra Šventasis Raštas. Iš naujo suvokėme to, kas mums kasdienybėje yra tapę savaime suprantamu dalyku, didybę – tai, kad Dievas kalba; kad jis atsako į mūsų klausimus, kad žmogaus žodžiais kalba jis pats, o mes jo klausomės, klausydamiesi galime mokytis jį pažinti bei suprasti; kad jis įžengia į mūsų gyvenimą ir jį ugdo; kad iš savo gyvenimo galime išžengti į jo gailėstingumo platybę. Tad mums iš naujo paaiškėjo, kad Dievas šiame savo žodyje kreipiasi į kiekvieną iš mūsų, kreipiasi į kiekvieno širdį: jei mūsų širdis budri, ir atsiveria vidinė klausia, tuomet kiekvienas gali išmokti girdėti būtent jam skirtą žodį. Bet kaip tik girdėdami Dievą kalbant su kiekvienu iš mūsų taip asmeniškai, sykiu suvokiame, kad jo žodis yra tam, jog vienas su kitu suartėtume. Kad išsiveržtume iš to, kas vien sava. Šis žodis kūrė bendrą istoriją ir toliau tai darys. Tad mums iš naujo paaiškėjo, kad žodį – būtent todėl, kad jis yra toks asmeniškasis, – teisingai ir visiškai galime suprasti tik Dievo įsteigtoje bendruomenėje, visada turėdami prieš akis, jog jo niekada iki galo neišsėmsime, ir kiekviena karta pasakys ką nors nauja. Supratome, kad Biblijos raštai sukurti tam tikrais laikotarpiais ir šia prasme Biblija yra knyga, kilusi iš praeities. Tačiau išvydome, kad jos žodis nelieka praeityje ir negali likti joje užsklęstas, kad Dievas galiausiai visada kalba dabartyje, ir mes tikrai būsime pilnatviškai įsiklausę į Bibliją, kai atrasime šiuo metu mus kviečiančio Dievo „dabartį“.

Galima būtų patirti, kad Sekminės Bažnyčioje yra ir šiandien, t. y. kad ji kalba daugybe kalbų ir daro tai ne tik išoriškai, apimdama visas didžiąsias pasaulio kalbas, bet ir daug gilesne prasme: joje yra daugialypių Dievo ir pasaulio patyrimo būdų, gausybė kultūrų, ir kaip tik taip atsiskleidžia žmogaus būties platybė ir per tai – Dievo žodžio platybė. Suvokėme, žinoma, ir tai, kad Sekminės vis dar „kelyje“, vis dar nepasibaigusios: tebėra daug kalbų, tebelaukiančių Dievo žodžio Biblijoje. Jaudinantys buvo gausūs pasauliečių, ne tik gyvenančių Dievo žodžiu, bet ir kenčiančių dėl jo, liudijimai iš viso pasaulio. Brangus indėlis buvo tai, kad apie Izraelio šventuosius raštus, kurie yra ir mūsų šventieji raštai, kalbėjo rabinas. Svarbus momentas Sinodui, maža to, visai Bažnyčiai buvo tai, kad patriarchas Baltramiejus skvarbia analize atvėrė priegarbę prie Dievo žodžio, vadovaudamasis ortodoksų

tradicija. Tikimės, kad Sinodo patirtys ir įžvalgos padarys poveikį Bažnyčios gyvenimui – asmeniniam ryšiui su Šventuoju Raštu, jo aiškinimui liturgijoje ir katechezėje, moksliniams tyrimams, idant Biblija neliktų praeities žodžiu, bet būtų skaitoma ir atrandama kaip gyva bei aktuali įvairiais jos reikšmių matmenimis.

Dievo žodžio dabartis, pats Dievas mūsų istorinę vlandą buvo ir šių metų pastoracinių kelionių tema: jų tikroji prasmė ir yra tarnauti šiam buvimui čia ir dabar. Tomis progomis Bažnyčia, o su ja tikėjimas ir bent klausimas dėl Dievo tampa viešai apčiuopiami. Šis tikėjimo viešumas rūpi visiems besistengiantiems suprasti dabartį ir jai poveikį darančias jėgas. Pirmiausia Pasaulio jaunimo dienų reiškinys beregint tampa studijų, kuriomis siekiama suprasti šią jaunimo kultūros rūšį, objektu. Australija niekada, net per Olimpiadą, nebuvo mačiusi tiek daug žmonių iš visų žemynų, kaip per Pasaulio jaunimo dienas. Prieš tai baimintasi, jog masinis jaunų žmonių dalyvavimas galės sutrikdyti viešąją tvarką, paralyžiuoti eisimą, apsunkinti kasdienį gyvenimą, sukelti smurto protrūkių ir sudaryti progą narkotikams, tačiau visi tokie būgštavimai pasirodė esą be pagrindo. Tai buvo džiaugsmo šventė, galiausiai įtraukusi jos atžvilgiu kritiškai nusiteikusius: pagaliau niekas neįjutė nepatogumų. Dienos tapo švente visiems, maža to, pirmąkart iš tiesų buvo per tai patirta, kas yra šventė, kai visi yra, taip sakant, ne savyje, virš savęs ir kaip tik per tai su savimi ir vienas su kitu. Tad kas iš tiesų vyksta per Pasaulio jaunimo dienas? Kokios jėgos čia veikia? Paprastai studijose linkstama šias dienas laikyti šiuolaikinės jaunimo kultūros variantu, savotišku modifikuotu roko muzikos festivaliu su popiežiumi kaip žvaigžde. Su tikėjimu ar be jo tokie festivaliai būtų iš esmės vienodi, todėl manoma, jog į klausimą dėl Dievo galima nekreipti dėmesio. Pasigirsta ir katalikų balsų, sukančių šia linkme ir visa laikančių dideliu ir gražiu spektakliu, mažai ką reiškiančiu tikėjimo ir Evangelijos buvimo mūsų laikuose klausimui. Tai esą šventiškos ekstazės akimirksniai, ir vėliau galiausiai viskas lieka kaip buvę, gyvenimas iš esmės nepakinta.

Tačiau tai nepaaiškina šių dienų, jų džiaugsmo, jų bendrystę steigiančios jėgos ypatingumo. Iš pradžių svarbu įsidėmėti, kad Pasaulio jaunimo dienos nėra tik ta viena savaitė, kurią jos pasauliui tampa viešai regimos. Jų link veda ilgas išorinis ir vidinis kelias. Per šalis, lydymas Viešpaties Motinos atvaizdo, keliauja kryžius. Tikėjimui irgi reikia savaip būti pamatytam ir paliestam. Susitikimas su kryžiumi, kuris liečiamas ir nešamas, virsta vidiniu susitikimu su tuo, kuris ant kryžiaus mirė. Susitikimas su kryžiumi jauniems žmonėms vidujai primena Dievą, panorusį tapti žmogumi ir kartu su mumis kentėti. Matome moterį, kuri mums

duota kaip motina. Šventės dienos tėra ilgo kelio, kuriuo artinamės vienas prie kito ir prie Kristaus, viršūnė. Australijoje ilgas kryžiaus kelias per miestą neatsitiktinai tapo dienų kulminacija. Juo dar kartą buvo apibendrinta tai, kas vyko pasirengimo metais, ir atkreiptas dėmesys į tą, kuris mus visus suburia, – į Dievą, mylintį mus ligi kryžiaus mirties. Tad ir popiežius nėra žvaigždė, apie kurią visa sukasi. Jis tėra atstovas. Jis rodo į kitą, į tą, kuris mūsų viduryje. Galiausiai liturgija yra visa to šerdis, nes joje vyksta tai, ko negalime padaryti ir ko vis dėlto laukiame. JIS yra čia ir dabar. JIS prisiartina prie mūsų. Dangus atsiveria, ir žemėje pasidaro šviesu. Gyvenimas tampa linksmas ir platus, o mus sujungia džiaugsmas, nieko bendra neturintis su roko muzikos festivalio ekstaze. Friedrichas Nietzsche kartą yra pasakęs: „Menas yra ne surengti šventę, bet surasti tų, kurie ją džiaugtųsi.“ Džiaugsmas, pasak Šventojo Rašto, yra Šventosios Dvasios vaisius (*Gal 5, 22*): šio vaisiaus Sidnėje buvo galima apščiai pajusti. Prieš Pasaulio jaunimo dienas nueitas ilgas kelias nusidriekia ir po jų. Gimsta draugystės, skatinančios praktikuoti alternatyvų gyvenimo būdą ir teikiančios vidinę atsparą. Didžiosios dienos nemenka dalimi ir yra tam, kad tokios draugystės prabustų ir per tai pasaulyje atsirastų tikėjimo gyvenimo vietų, kurios sykiu būtų vilties ir gyvos meilės vietos.

Džiaugsmas kaip Šventosios Dvasios vaisius – taip priartėjome prie pagrindinės Sidnėjaus dienų temos, skirtos Šventajai Dvasiai. Apibendrinamas dar kartą norėčiau retrospektyviai nužymėti šioje temoje glūdinčias gaires. Prieš akis turint Rašto ir Tradicijos liudijimą, nesunku išvelgti keturis Šventosios Dvasios temos matmenis.

1. Pirmiausia minėtina išlara, sutinkama pasakojimo apie sukūrimą pradžioje: ten kalbama apie virš vandenių dvelkiančią, pasaulį kuriančią ir visa atnaujinančią Dvasią Kūrėją. Tikėjimas į Dvasią Kūrėją yra esminis krikščionių *Credo* turinys. Tai, kad materijai būdinga matematinė struktūra, kad ji kupina dvasios, yra pagrindas, kuriuo remiasi šiuolaikinis gamtamokslis. Tai, kad ši dvasinė struktūra kyla iš tos pačios Dvasios Kūrėjos, kuri dvasią dovanojo ir mums, reiškia užduotį ir kartu atsakomybę. Tikėjime sukūrimu glūdi giliausias mūsų atsakomybės už žemę pagrindas. Ji nėra tiesiog mūsų nuosavybė, kurią galėtume išnaudoti kaip norime. Ji yra Kūrėjo, sumaniusio jos vidinę tvarką ir per tai mums kaip jo kūrinių valdytojams suteikęs gaires, dovana. Kad žemė, kosmosas atspindi Dvasią Kūrėją, taip pat reiškia, jog jos dvasinėse struktūrose, kurios, maža matematinės tvarkos, eksperimentuojant tampa tartum apčiuopiamos, glūdi ir moralinės gairės. Jas sukūrusi Dvasia yra daugiau negu matematikas – ji

Gėris asmens pavidalu, Gėris, kūrinių kalba rodantis, kaip teisingai gyventi.

Kadangi tikėjimas į Kūrėją yra esminė krikščionių *Cre-do* dalis, Bažnyčia negali ir neturi apsiriboti vien išganymo žinios perdavimu tikintiesiems. Ji atsakinga už kūrinių, ir ta atsakomybė turi reikštis viešai. Ji ne tik turi ginti žemę, vandenį ir orą kaip visiems priklausančias dovanas. Taip pat turi sergėti žmogų, kad jis pats savęs nesugriautų. Tad reikia deramai suprantamos žmogaus ekologijos. Kai Bažnyčia kalba apie žmogaus kaip vyro ir moters prigimtį ir reikalauja gerbti šią kūrinių tvarką, šitai nėra atgyvenusi metafizika. Čia iš tiesų kalbama apie tikėjimą į Kūrėją bei įsiklausymą į kūrinių kalbą, kurios nepaisydamas žmogus sugriautų save patį ir per tai paties Dievo darbą. Kas dažnai išreiškiama terminu *gender*, galiausiai yra žmogaus išsilaisvinimas iš kūrinių ir Kūrėjo. Žmogus trokšta veikti pats ir tik pats nustatyti, kas yra jo savastis. Bet tuomet jis gyvena priešingai tiesai, gyvena priešingai Kūrėjui. Tropinės girias būtina sergėti, tačiau ne mažiau ir žmogų kaip kūrinių, kuriame įrašyta žinia, esanti ne mūsų laisvės priešingybė, bet jos sąlyga. Didieji scholastikos teologai santuoką, visą gyvenimą trunkantį vyro ir moters ryšį, vadino kūrinių sakramentu, įsteigtu paties Kūrėjo ir vėliau Kristaus – nepakeičiant kūrinių žinios – įtrauktu į išganymo istoriją Naujosios Sandoros sakramento statusu. Bažnyčios užduotis yra liudyti Dvasią Kūrėją visoje gamtoje bei dėl to ir į Dievą panašaus žmogaus prigimtyje. Būtent šioje perspektyvoje skaitytina enciklika *Humanae vitae*: popiežiui Pauliui VI rūpėjo apginti meilę nuo lytiškumo kaip vartojimo prekės, apginti ateitį nuo dabarties išskirtinės pretenzijos, apginti žmogaus prigimtį nuo manipuliavimo ja.

2. Dar vos kelios pastabos apie kitus pneumatologijos matmenis. Dvasia Kūrėja iš pradžių pasirodo tylią visatos didybe, jos dvasine struktūra, tuo tarpu tikėjimas mums dar pasako stebėtiną dalyką, kad ši Dvasia, taip sakant, kalba žmogaus žodžiais, įžengė į istoriją ir kaip istorijai pavidalą teikianti jėga yra ir kalbanti Dvasia, tiksliau sakant, Žodis, mūsų aptinkamas Senojo ir Naujojo Testamento raštuose. Ką tai mums reiškia, viename laiške nuostabiai nusakė šventasis Ambrazijus: „Ir dabar, kai skaitau šventuosius raštus, Dievas vaikščioja rojuje“ (*Ep.* 49, 3). Skaitydami Raštą, galime ir šiandien tartum vaikščioti rojaus sode ir ten sutikti Dievą: Pasaulio jaunimo dienų Australijoje ir Vyskupų sinodo temą sieja vidinis ryšys. Tačiau skaitydami Raštą, taip pat suvokiame, kad Kristus ir Šventoji Dvasia vienas nuo kito neatskiriami. Kai Paulius, sumišęs apibendrinamas, sako: „Viešpats yra Dvasia“ (*2 Kor* 3, 17), iškyla ne tik trejbinė Sūnaus ir Šventosios Dvasios

vienybė, bet pirmiausia jų vienybė išganymo istorijos matmeniu: Kristaus kančia ir prisikėlimu nuplėšiama vien pažodinės prasmės skraistė ir tampa regimas dabar kalbančio Dievo artumas. Skaitydami Raštą kartu su Kristumi, išmokstame klausytis į žmogiškus žodžius įvilktos Šventosios Dvasios balso ir atrandame Biblijos vienybę.

3. Taip priartėjome prie trečiojo pneumatologijos matmens, prie Kristaus ir Šventosios Dvasios neatskiriavimo vienas nuo kito. Galbūt gražiausiai tai išnyra šventojo Jono pasakojime apie pirmą Prisikėlusiojo pasirodymą mokinių bendruomenei: Viešpats, kvėpdamas į mokinius, dovanoja jiems Šventąją Dvasią. Šventoji Dvasia yra Kristaus kvapsnis. Ir kaip Dievas kūrinių aušroje kvėpdamas į molį sukūrė žmogų, taip ir Kristus, kvėpdamas į mus, priima mus į ontologinę bendrystę su Sūnumi, padaro mus naująja kūrinių. Todėl būtent Šventoji Dvasia kartu su Sūnumi įgalina mus ištarti: „Aba, Tėve!“ (*Jn* 20, 22; *Rom* 8, 15).

4. Iš to savaime išplaukia ketvirtas matmuo, Dvasios ir Bažnyčios sąryšis. Paulius *1 Kor* 12 ir *Rom* 12 Bažnyčią pavaizdavo kaip Kristaus Kūną ir būtent per tai kaip Šventosios Dvasios organizmą, kuriame Šventosios Dvasios dovanos individus sujungia į gyvą visumą. Šio kūno visumoje atrandame savo užduotį, gyvename vieni dėl kitų ir priklausomi nuo kitų, gyvendami to, kuris dėl mūsų visų gyvena ir kentėjo ir per savo Dvasią traukia mus prie savęs į visų Dievo vaikų vienybę, gilumoje. „Ar ir tu nori gyventi Kristaus Dvasia? Tada būk Kristaus Kūne“, – sako apie tai Augustinas (*Tr. in Jo.* 26, 13).

Tad Šventosios Dvasios tema, ženklusia dienas Australijoje ir taip pat Sinodo savaites, aiškiai iškeliamą visą krikščioniškojo tikėjimo platybę, vedanti nuo atsakomybės už kūrinių ir kūrinių tvarką atitinkančią žmogaus būtį per Rašto ir išganymo istorijos temas prie Kristaus ir nuo čia – prie Bažnyčios gyvos bendruomenės, jos tvarkos ir pareigų, jos platybės ir laisvės, besireiškiančių charizmų gausa bei sekminišku kalbų ir kultūrų įvairovės įvaizdžiu.

Minėjome, jog nuo šventės neatskiriamas džiaugsmas. Šventę galima organizuoti, džiaugsmo – ne. Jis gali būti tik dovanotas, ir jo mums dovanota apščiai: už tai esame dėkingi. Kaip Paulius vadina džiaugsmą Šventosios Dvasios vaisiumi, lygiai taip ir Jonas savo Evangelijoje artimai susieja Dvasią ir džiaugsmą. Džiaugsmą mums dovanoja Šventoji Dvasia. Ji ir yra džiaugsmas. Džiaugsmas – dovana, aprėpianti visas kitas dovanas. Tai laimės, darnos su savimi apraiška, kylanti iš darnos su Dievu ir kūrinių. Nuo džiaugsmo prigimties neatsiejama tai,

kad jis turi sklisti, persiduoti kitiems. Misijinė Bažnyčios dvasia yra ne kas kita, kaip troškimas perteikti mums dovanotą džiaugsmą. Kad jis mumyse visada būtų gyvas ir sklistų išbandymų apimtame pasaulyje, – štai ko prašau šių metų pabaigoje. Nuoširdžiai dėkodamas už jūsų pastangas ir veiklą, linkiu jums visiems, kad šio iš Dievo kylančio džiaugsmo būtų mums gausiai dovanota ir naujais metais.

Šitai patikiu Mergelės Marijos, *divinae gratiae Mater*, užtarimui ir meldžiu jos linksmų ir Viešpaties ramybės kupinų Kalėdų šventės dienų. Kupinas tokių jausmų, visiems jums ir didžiajai Romos kurijos šeimai nuoširdžiai teikiu apaštališkąjį palaiminimą.

Benediktas XVI

Keturioliktoji katechezė apie Paulių: Krikščioniškoji etika kyla iš draugystės su Kristumi

2008 11 26

Brangūs broliai ir seserys!

Praėjusio trečiadienio katechezėje nagrinėjau klausimą, kaip žmogus tampa teisu Dievo akyse. Vadovaudamiesi šventuoju Pauliumi, pamatėme, kad žmogus negeba „nuteisinti“ save savo paties elgsena, bet Dievo akyse gali tikrai tapti „teisus“ tik todėl, kad „teisumą“ jam dovanoja pats Dievas, suvienydamas jį su Kristumi, savo Sūnumi. O tokią vienybę žmogus įgyja per tikėjimą. Šia prasme šventasis Paulius mums sako: „teisus“ mus padaro ne mūsų darbai, bet tikėjimas. Tačiau tas tikėjimas yra ne kokia nors mintis, kokia nors nuomonė ar įsivaizdavimas. Tas tikėjimas yra bendrystė su Kristumi, dovanojama mums Viešpaties ir todėl tampanti gyvenimu su juo, panašumu į jį. Arba, kitaip tariant: jei tikėjimas yra teisingas ir tikras, jis tampa meile, gailėstingąja meile ir ja reiškiasi. Tikėjimas be meilės, be šio vaisiaus nebūtų tikras tikėjimas; tada jis būtų negyvas tikėjimas.

Tad paskutinėje katechezėje atradome dvi plotmes: mūsų elgesio, mūsų darbų nereikšmingumo išganymui pasiekti plotmę ir nuteisinimo tikėjimu, duodančiu Dvasios vaisių, plotmę. Šių abiejų plotmių supainiojimas amžių tėkmėje krikščionijoje sukėlė nemaža

nesusipratimų. Šiame kontekste svarbu, kad šventasis Paulius Laiške galatams, viena vertus, radikaliai akcentuoja nuteisinimo neužtarnaujamumą mūsų darbais ir sykiu pabrėžia ryšį tarp tikėjimo ir meilės, tarp tikėjimo ir darbų: „Juk Kristuje Jėzuje nieko nereikia nei apipjaustymas, nei neapipjaustymas, o vien tikėjimas, kuris veikia meile“ (Gal 5, 6). Vadinasi, egzistuoja, viena vertus, „kūno darbai“ – „ištvirkavimas, netyrumas, gašlavimas, stabmeldystė...“ (Gal 5, 19–21) – darbai, priešingi tikėjimui, – ir, kita vertus, Šventosios Dvasios veikimas, kuriuo gaivinamas krikščioniškasis gyvenimas žadinant „meilę, džiaugsmą, taiką, kantrybę, malonumą, ištikimybę, romumą, susivaldymą“ (plg. Gal 5, 22): šitai yra iš tikėjimo dygstantys Šventosios Dvasios vaisiai.

Šių dorybių sąrašo pradžioje minima agapė – meilė, o pabaigoje – susivaldymas. Iš tiesų Šventoji Dvasia, kuri yra Tėvo ir Sūnaus meilė, kaip pirmą dovaną mūsų širdyse išlieja agapę (plg. Rom 5, 5). O kad įgytų savo pilnatvišką pavidalą, agapė – meilė reikalauja susivaldymo. Apie mus pasiekiančią ir mūsų egzistenciją iš pagrindų perkeičiančią Tėvo ir Sūnaus meilę taip pat kalbėjau savo pirmoje enciklikoje *Deus caritas est*. Tikintieji žino, kad abipusėje meilėje įsikūnią Tėvo meilė ir Kristaus meilė per Šventąją Dvasią. Tačiau grįžkime prie Laiško galatams. Jame šventasis Paulius sako: meilės įsakymas įvykdomas, jei nešiojame vieni kitų naštas (plg. Gal 6, 2). Kadangi esame nuteisinti tikėjimo į Kristų dovaną, esame pašaukti gyventi Kristaus meile artimui, nes būtent pagal tai būsime savo egzistencijos pabaigoje teisiami. Paulius čia, tiesą sakant, tepakartoja tai, ką yra pasakęs pats Jėzus ir kas praėjusio sekmadienio Evangelijoje buvo kalbama apie pasaulio teismą. Pirmajame laiške korintiečiams Paulius pateikia garsiąją meilės šlovinimo giesmę. Tai vadinamasis meilės himnas: „Jei kalbėčiau žmonių ir angelų kalbomis, bet neturėčiau meilės, aš tebūčiau žvangantis varis ir skambantys cimbolai... Meilė kantri, meilė maloninga, ji nepavydi; meilė nesididžiuoja ir neišpuiksta. Ji nesielgia netinkamai, nieiško sau naudos“ (1 Kor 13, 1.4–5). Krikščioniškoji meilė labai reikli, nes trykšta iš Kristaus tobulos meilės mums – meilės, kuri mūsų reikalauja, mus priima, apglėbia ir remia iki skausmo, nes verčia nebegyventi užsisklendus egoizme vien sau, bet tam, kuris už mus numirė ir buvo prikeltas (plg. 2 Kor 5, 15). Kristaus meilė leidžia būti jame nauju kūrinium (plg. 2 Kor 5, 17), tampant mistinio Kūno, kuris yra Bažnyčia, dalimi.

Taip žvelgiant, pirmenybė nuteisinimui be darbų – toks yra pagrindinis Pauliaus skelbimo objektas – neprieštarauja tikėjimui, veikiančiam meile. Priešingai: tai veikiau reikalauja, kad mūsų tikėjimas skleistųsi

gyvenimu pagal Šventąją Dvasią. Dažnai šventojo Paulius teologija priešpriešinama šventojo Jokūbo teologijai. Jokūbas savo laiške rašo taip: „Kaip kūnas be dvasios miręs, taip ir tikėjimas be darbų negyvas“ (2, 26). Pauliui pirmiausia rūpi nurodyti, kad tikėjimas į Kristų būtinas ir pakankamas, tuo tarpu Jokūbas pagrindinį dėmesį skiria priešastiniam tikėjimo ir darbų santykiui (plg. *Jok 2, 2–4*). Tad tikėjimas, veikiantis meile, ir šventajam Pauliui, ir Jokūbui liudija neužtarnautą nuteisinimo Kristuje dovaną. Kristuje gautas išganymas sergėtinas ir liudytinas „su baime ir drebėjimu“, nes Dievas iš savo palankumo skatina mus ir trokšti, ir veikti. „Visa darykite be murmėjimų ir svyravimų <...>. Tvirtai laikykitės gyvenimo žodžio“, – pasakys šventasis Paulius Filipų krikščionims (plg. *Fil 2, 12–14.16*).

Mums dažnai kyla pagunda įpulti į tuos pačius nesu-sipratimus, kokie buvo būdingi korintiečių bendruomenei: tie krikščionys manė, kad jiems, kadangi jie neužtarnaujama Kristuje nuteisinti tikėjimu, leista viskas. Ir jie manė – dažnai susidaro įspūdis, jog taip mano ir šiandieniai krikščionys, – jog leistina skaldyti Bažnyčią, Kristaus Kūną, ir švęsti Eucharistiją nepri-imant labiausiai stokojančių brolių ir seserų, nesiekiant aukštesnių charizmų, nesuvokiant, kad esame vieni kitų nariai, ir taip toliau. Tikėjimo, neįsikūnijančio meilėje, padariniai katastrofiški, nes toks tikėjimas tampa savivale ir subjektyvizmu, kuris mums ir mūsų broliams bei seserims kenkia daugiausiai. Sekdami šventuoju Pauliumi, turime, priešingai, naujaip įsisą-moninti: būtent dėl to, kad esame nuteisinti Kristuje, nebepriklausome sau, bet esame tapę Šventosios Dvasios šventovėmis ir todėl pašaukti visa savo egzistencija šlovinti mūsų kūne esantį Dievą (plg. *1 Kor 6, 19*). Neįkainojamą nuteisinimo lobį išvaistytume, jei savo kūnu nešlovintume Kristaus, kurio krauju buvome iš-pirkti už brangią kainą. Būtent dėl to, kad Dievą garbintume protingai ir sykiu „dvasiškai“, Paulius ragina mus „aukoti savo kūnus kaip gyvą, šventą, Dievui patinkančią auką“ (*Rom 12, 1*). Kuo virstų liturgija, jei būtų nukreipta vien į Viešpatį, sykiu netarnaujant broliams ir seserims? Kuo būtų tikėjimas, jei jis nesireikštų meile? Ir apaštalas savo bendruomenėms dažnai mini pasaulio teisumą, kai „mums visiems reikės stoti prieš Kristaus krasę, kad kiekvienas atsiimtų, ką jis, gyven-damas kūne, yra daręs – gera ar bloga“ (*2 Kor 5, 10*; taip pat plg. *Rom 2, 16*). Ši mintis apie teisumą turi lydėti mus mūsų kasdienybėje.

Pauliaus tikintiesiems siūloma etika nenukrypsta į gryną moralizmą ir mums atrodo itin aktuali todėl, kad jis, idant taptų tiesa gyvenime pagal Šventąją Dvasią, remiasi asmeniniu ir bendruomeniniu santykiu

su Kristumi. Svarbiausia štai kas: krikščioniškoji etika randasi ne iš įsakymų sistemos, bet yra mūsų draugystės su Kristumi padarinys. Tokia draugystė daro įtaką gyvenimui: jei ji yra tikra, ji įsikūnija meilėje artimui ir joje save įgyvendina. Dėl to bet kuris etinis nuosmukis neapsiriboja individualia sritimi, bet sykiu yra asmeninio ir bendruomeninio tikėjimo nuvertinimas: nuosmukis kyla iš tokio nuvertinimo ir turi jam lemiamą įtaką. Tad leiskime, kad mus pasiektų Dievo mums Kristuje dovanotas sutaikinimas, „beprotiška“ Dievo meilė mums: niekas ir niekada negalės mūsų atskirti nuo jo meilės (plg. *Rom 8, 39*). Gyvename būdami tuo tikri. Toks tikrumas teikia mums jėgos konkrečiai gyventi tikėjimu, kuris veikia meile.

Penkioliktoji katechezė apie Paulių: Adomo ir Kristaus santykis

2008 12 03

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandienėje katechezėje nagrinėsime Adomo ir Kristaus santykį, šventojo Pauliaus nužymėtą žinoma-me Laiške romiečiams (5, 12–21), kuriame Bažnyčiai perteikiami esminiai mokymo apie gimtąją nuodėmę metmenys. Tiesą sakant, protėvį ir Kristų Paulius jau sugretino Pirmajame laiške korintiečiams, kalbėdamas apie tikėjimą prisikėlimu: „Kaip Adome visi miršta, taip Kristuje visi bus atgaivinti. <...> Pirmasis žmogus Adomas tapo gyva būtybe, paskutinis Adomas tapo gyvybę teikiančia dvasia“ (*1 Kor 15, 22.45*). *Rom 5, 12–21* Kristaus ir Adomo sugretinimas labiau išplėtojamas bei paaiškinamas: Paulius peržvelgia išganymo istoriją nuo Adomo iki Įstatymo ir nuo Įstatymo iki Kristaus. Arenos viduryje – ne tiek Adomas ir nuodėmės padariniai žmonijai, kiek veikiau Jėzus Kristus ir malonė, per jį gausiai išlieta ant žmonijos. Kartojant Kristaus atžvilgiu žodelį „labiau“, pabrėžiama, kad per jį gauta dovana taip toli pranoksta Adomo nuodėmę ir iš jos išplaukiančius padarinius, kad Paulius gali daryti išvadą: „Kur buvo pilna nuodėmės, ten dar apstesnė tapo malonė“ (*Rom 5, 20*). Šitaip sugretindamas Adomą ir Kristų, Paulius aiškiai iškelia pirmojo žmogaus žemesnę padėtį antrojo atžvilgiu.

Kita vertus, Paulius mini Adomo nuodėmę, kad iš-ryškintų neišmatuojamą malonės dovaną per Kristų. Galima sakyti: jei jam nebūtų rūpėję parodyti esminės malonės reikšmės, jis nebūtų aptarinėjęs nuodėmės,

kuri „per vieną žmogų“ „įėjo į pasaulį“, „o per nuodėmę mirtis“ (Rom 5, 12). Tad jei Bažnyčios tikėjime subrendo dogmos apie gimtąją nuodėmę suvokimas, tai tik todėl, kad ši dogma neatsiejamai susijusi su kita dogma, būtent su dogma apie išganymą ir laisvę Kristuje. Dėl šios aplinkybės Adomo ir žmonijos nuodėmės niekada nevalia aptarinėti atsietai nuo išganymo konteksto, t. y. neturint prieš akis ir nuteisinimo Kristuje horizonto.

Tačiau kaip šiandieniai žmonės turime paklausti: kas yra ši gimtoji nuodėmė? Ko moko Pauliaus, ko moko Bažnyčia? Ar ši mokymą šiandien dar galima išlaikyti? Daug kas mano, jog evoliucijos istorija nepalieka vietos mokymui apie pirmąją nuodėmę, kuri po to pasklinda po visą žmonijos istoriją. Tačiau tada pagrindo netektų klausimas dėl atpirkimo ir Atpirkėjo. Tad egzistuoja gimtoji nuodėmė ar ne? Norėdami atsakyti, turėtume skirti du mokymo apie gimtąją nuodėmę aspektus. Vienas jų yra empirinis, t. y. egzistuoja konkreti, regima, sakytume, visiems apčiuopiama tikrovė. Kitas aspektas susijęs su slėpiniu, su šio fakto ontologiniu pamatu. Empirinis duomuo yra tai, kad mūsų būtis prieštaringa. Viena vertus, kiekvienas žmogus žino, jog turi daryti gera, ir savo gelmėje tai daryti nori. Tačiau sykiu jis jaučia ir paskatą elgtis priešingai, sukti egoizmo, smurto keliu, daryti tik tai, kas jam patinka, net ir žinodamas, kad taip nusižengiama gėriui, Dievui ir artimui. Šventasis Paulius šį mūsų būčiai būdingą prieštaravimą Laiške romiečiams taip apibūdino: „Aš žinau, kad manyje, tai yra mano kūne, negyvena gėris. Mat aš sugebu gero trokšti, o padaryti – ne. Aš nedarau gėrio, kurio trokštu, o darau blogį, kurio nenoriu“ (7, 18–19). Šis mūsų būtyje glūdintis prieštaravimas nėra teorija. Jį patiriame visi kasdien. Apsižvalgę nuolat regime šią antrąją valią vyraujančią aplink mus. Pakanka prisiminti kasdienes naujienas apie neteisybes, smurtą, melą, palaidumą. Tai matome kasdien, tai – faktas.

Kaip šios blogio galios mūsų sielose padarinys istorijoje išsirutuliojo užteršta srovė, užnuodijanti žmogaus istorijos geografiją. Didysis prancūzų mąstytojas Blaise'as Pascalis kalbėjo apie „antrąją prigimtį“, uždengiančią mūsų pradinę, gerąją, prigimtį. Dėl šios „antrosios prigimties“ blogis ima atrodyti kaip žmogui normalus dalykas. Tad ir įprastinis posakis: „tai – žmogiška“ gali turėti dvejopą reikšmę. Jis gali reikšti: šis žmogus yra geras, jis tikrai elgiasi taip, kaip turėtų elgtis žmogus. Tačiau žodžiais „tai – žmogiška“ nusakoma ir tai, kas klaidinga: blogis yra normalus, žmogiškas dalykas. Blogis, atrodo, yra tapęs antrąja prigimtimi. Toks mūsų būtyje, mūsų istorijoje glūdinintis prieštaravimas turi pažadinti troškimą būti atpirkimui, ir šitai matoma ir mūsų dienomis. Juk troški-

mas, kad pasaulis pasikeistų, ir pažadai, jog kuriamas teisingumo, taikos, gėrio pasaulis, iš tikro regimi visur: politikoje, pavyzdžiui, visi kalba apie būtinybę keisti pasaulį, kurti teisingesnį pasaulį. Ir kaip tik per tai reiškiasi troškimas būti išlaisvintiems iš prieštaravimo, kurį jaučiame.

Blogio galios žmogaus širdyje ir žmogaus istorijoje fakto nuneigti neįmanoma. Klausimas – kaip šį blogį paaiškinti? Mąstymo istorijoje už krikščioniškojo tikėjimo ribų egzistuoja vienas pagrindinis paaiškinimo modelis, turintis įvairių variantų. Pagal šį modelį prieštaringa pati būtis, joje glūdi ir gėris, ir blogis. Antikoje ši idėja apėmė nuomonę, jog egzistuoja du pirminiai pradai – gerasis ir blogasis. Toks dualizmas neveikiamas: abu pradai yra vienodo lygmens, todėl toks prieštaravimas visados egzistuos nuo pat būties pradžios. Mūsų būties prieštaravimas atspindintis, taip sakant, dviejų dieviškųjų pradų priešingumą. Evoliucionistinė bei ateistinė pasaulio samprata tokį požiūrį susigražina naujaip. Net jei remiantis tokia samprata į būtį ir žvelgiama monistiškai, kartu vis dėlto tariama, kad būtyje, kaip tokioje, nuo pat pradžios glūdi blogis ir gėris. Pati būtis nėra tiesiog gera, bet atvira gėriui ir blogiui. Blogis, kaip ir gėris, pirmapradiškas. O žmogaus istorija tik išskleidžianti jau visoje ankstesnėje evoliucijoje duotą modelį. Tai, ką krikščionys vadina gimtąją nuodėme, iš tikrųjų tėra mišri būties sąranga, gėrio ir blogio, priklausančio, pasak šios teorijos, pačiam būties audiniui, mišinys. Tai iš pagrindų nevilties paženklintas požiūris: jei taip yra, tai tuomet blogis nenugalimas. Galiausiai svarbus tik savasis interesas. O kiekviena pažanga neišvengiamai apmokėtina blogio gausa, ir kiekvienas norintysis tarnauti pažangai turės būti pasirengęs šią kainą mokėti. Politika tokiomis prielaidomis iš esmės ir vadovaujasi, o kokie to padariniai – visi matome. Toks šiuolaikinis mąstymas galiausiai gali pagimdyti tik liūdesį bei cinizmą.

Tad vėl klausiame: ką sako šventojo Pauliaus liudijamas tikėjimas? Pirmiausia patvirtinamas abiejų prigimčių grūdimosi faktas, patvirtinamas šio blogio, kurio šešėlis slegia visą kūriniją, faktas. Išgirdę septintą Laiško romiečiams skyrių, galėtume pridurti aštuntą. Blogis tiesiog egzistuoja. Paaiškindamas tikėjimas, priešingai nei mūsų glaustai aptarti ir įvertinti kaip neviltingi skatinantys dualizmai bei monizmai, sako: egzistuoja du šviesos slėpiniai ir vienas nakties slėpinys, kuris vis dėlto aprėpiamas šviesos slėpinių. Pirmasis šviesos slėpinys yra šis: tikėjimas mums sako, jog nėra dviejų pradų – gerojo ir blogio, tėra vienas vienintelis pradas – Dievas Kūrėjas, ir šis pradas yra geras, vien geras, be blogio šešėlio. Todėl ir būtis nėra gėrio ir blogio mišinys. Būtis, kaip tokia, yra gera. Todėl gera

būti, todėl gera yra gyventi. Štai linksmoji tikėjimo žinia: tėra vienintelė gera versmė – Kūrėjas. Todėl gera gyventi, gera būti vyru, moterimi, todėl gyvenimas yra geras dalykas. Po to – tamsos, nakties slėpinys. Blogis kyla ne iš pačios būties versmės, jis nėra vienodai pirmapradžiškas. Blogis kyla iš sukurtosios laisvės, iš laisvės, kuria piktnaudžiuojama.

Kaip taip pasidarė galima, kaip tai atsitiko? Šitai pasilieka miglose. Blogis nėra logiškas dalykas. Tik Dievas ir gėris yra logiški dalykai, tik jie yra šviesa. Blogis lieka slėpingas. Jis vaizduojamas didžiais įvaizdžiais, kaip Pradžios knygos 3 skyriuje, dviejų medžių, žalčio, nusidedančio žmogaus vizija. Didis įvaizdis, leidžiantis nuvokti, tačiau nepaaiškinantis to, kas savaime ne logiška. Galime nuvokti, bet ne paaiškinti. Lygiai taip negalime to perteikti kaip vieno fakto tarp kitų, nes tai gilesnė tikrovė. Pasilieka tamsos, nakties slėpinys. Tačiau išsyk priduriamas šviesos slėpinys: blogis kyla iš žemesnio lygmens versmės. Dievas su savo šviesa stipresnis. Todėl kūrinį, žmogų, galima išgydyti. Dualistiniai požiūriai – net evoliucionizmo monizmas – negali teigti, jog žmogų galima išgydyti. Tačiau jei blogis kyla tik iš žemesnio lygio versmės, tai tuomet žmogų iš tikrųjų galima išgydyti. Išminties knygoje sakoma: *Sanabiles sunt generationes orbis terrarum* (Išm 1, 14 Vulgata). Galiausiai paskutinis momentas: žmogų ne tik galima išgydyti, jis *de facto* išgydytas. Jį išgydė Dievas. Jis asmeniškai įžengė į istoriją. Nuolatinei blogio versmei jis priešpriešino tyrojo gerumo versmę. Nukryžiuotas ir prisikėlęs Kristus purvinam blogio srautui priešpriešina šviesos srautą. Ir šis srautas veikia istorijoje: regime šventuosius, didžiuosius šventuosius, bet kartu ir paprastuosius šventuosius, paprastus tikinčiuosius. Matome, kad iš Kristaus sklindantis šviesos srautas daro stiprų poveikį.

Broliai ir seserys, dabar advento laikas. Bažnyčios kalboje žodis „adventas“ reiškia buvimą čia ir dabar bei laukimą. Buvimas čia ir dabar: šviesa yra čia ir dabar, Kristus yra naujasis Adomas, jis su mumis ir tarp mūsų. Šviesa jau spindi, ir mes turime atverti širdies akis, kad išvystume šviesą ir panirtume į šviesos srautą. Pirmiausia turime būti dėkingi už tai, kad pats Dievas kaip naujoji gėrio versmė įžengė į istoriją. Tačiau adventas reiškia ir laukimą. Tamsi blogio naktis tebėra galinga. Todėl advento metu sena Dievo tautos giesmė meldžiamės: *Rorate caeli desuper*. Ir karštai meldžiame: ateik, Jėzau, ateik. Suteik šviesai ir gėriui jėgos. Ateik ten, kur viešpatauja melas, Dievo nepažinimas, smurtas, neteisingumas. Ateik, Viešpatie Jėzau, suteik gėriui pasaulyje jėgos ir padėk mums būti šviesos nešėjais, taikos kūrėjais, tiesos liudytojais. Ateik, Viešpatie Jėzau!

Šešioliktoji katechezė apie Paulių: mokymas apie sakramentus

2008 12 10

Brangūs broliai ir seserys!

Sekdami paskui šventąjį Paulių, praėjusio trečiadienio katechezėje pamatėme du dalykus. Pirma, kad mūsų žmogiškoji istorija nuo pradžių užkrėsta piktnaudžiaujant sukurtąja laisve, trokštančia išsilaisvinti iš dieviškosios valios. Žmogus taip neatranda tikrosios laisvės, bet veikiau suklastoja tiesą, suklastoja pamatinius santykius – santykius su Dievu, tarp vyro ir moters, tarp žmogaus ir žemės. Sakėme, kad toks mūsų istorijos užkratas pasklinda visame jos audinyje, o šis paveldimasis defektas plinta vis labiau ir tampa visur regimas. Tai – pirmasis momentas. Antra, iš šventojo Pauliaus išmokome, kad, viena vertus, istorijoje yra nauja pradžia ir, kita vertus, nauja istorijos pradžia yra Jėzus Kristus, žmogus, kuris yra žmogus ir Dievas. Su juo, kuris kyla iš Dievo, prasideda nauja istorija, formuojama jo ištartu „taip“ Tėvui ir grindžiama ne klaidingo išsilaisvinimo arogancija, bet meile ir tiesa.

Tačiau dabar kyla klausimas: kaip galime į šią naują pradžią, į šią naują istoriją įžengti? Kaip ši nauja istorija pasiekia mane? Su pirmąja užteršta istorija esame neišvengiamai susiję per savo biologinę kilmę, visi priklausydami vieninteliam vienos žmonijos kūnui. Tačiau kaip tikrove tampa bendrystė su Jėzumi, naujasis gimimas, naujoji žmonija? Kaip Jėzus ateina į mano gyvenimą, į mano sielą? Pamatinis šventojo Pauliaus ir viso Naujojo Testamento atsakymas štai toks: per Šventąją Dvasią. Jei pirmoji istorija, taip sakant, susijusi su biologija, tai antroji – su Šventąja Dvasia, prisikėlusio Kristaus Dvasia. Ši Dvasia per Sekmines davė naujos žmonijos, naujos bendruomenės, Bažnyčios, Kristaus Kūno, pradžią.

Tačiau turime būti dar konkretesni: kaip ši Kristaus Dvasia, Šventoji Dvasia, gali tapti mano Dvasia? Tai nutinka trimis artimai tarp savęs susijusiais skirtingais būdais. Pirmiausia Kristaus Dvasia pasibeldžia į mano širdies duris, paliečia mane viduje. Bet kadangi nauja žmonija privalo būti tikras kūnas, kadangi Dvasia turi mus suvienyti ir tikrai įsteigti bendruomenę, kadangi naujos pradžios požymis yra įveikti susiskaldymus bei suburti išsklaidytuosius, ši Kristaus Dvasia pasitelkia du regimus suvienijimo elementus – skelbiamą žodį ir sakramentus, pirmiausia Krikšto ir Eucharistijos sakramentus. Laiške romiečiams šventasis

Paulius rašo: „Jeigu lūpomis išpažinsi Viešpatį Jėzų ir širdimi tikėsi, kad Dievas jį prikėlė ir numirusių, būsi išgelbėtas“ (Rom 10, 9), t. y. įžengsi į naują istoriją, kuri yra gyvenimo, o ne mirties istorija. Tuomet Paulius tęsia: „Kaipgi žmonės šauksis to, kurio neįtikėjo?! Kaipgi jie įtikės tą, apie kurį negirdėjo?! Kaip išgirs be skelbėjo?! O kas gi skelbs nesiųstas?! Juk parašyta: *Kokios dailios kojos skelbiančių gerą naujieną!*“ (Rom 10, 14–15). Toliau glaustai pasakoma: „Tikėjimas iš klausymo“ (Rom 10, 17). Tai reiškia: tikėjimas yra ne mūsų mąstymo, mūsų refleksijos vaisius, bet, priešingai, kažkas naujo, tai, ko neišrandame, bet galime priimti tik kaip dovaną, kaip Dievo sukurtą naujybę. Be to, tikėjimas kyla ne iš skaitymo, bet iš klausymo. Tai ne vien vidinis dalykas, bet santykis. Jis suponuoja susitikimą su skelbimu, suponuoja to, kuris skelbia ir steigia bendrystę, egzistavimą.

Ir galiausiai: kas skelbia, tas kalba ne iš savęs, bet yra siųstas. Jis įterptas į siuntimo struktūrą – siuntimo, prasidedančio nuo Jėzaus, kuris siųstas Tėvo, perduodamo apaštalams – žodis „apaštalas“ reiškia „siųstasis“ – ir tęsiamas apaštalų siųstų tarnautojų. Naujasis istorijos audinys pasirodo šioje siuntimo struktūroje, kur galiausiai girdime kalbant Dievą. Jo Žodis asmens pavidalu, Sūnus, kalba su mumis, ateina pas mus. Žodis Jėzuje tapo kūnu, kad tikrai sukurtų naują žmoniją. Todėl skelbimo žodis per Krikštą tampa sakramentu – nauju gimimu iš vandens ir Dvasios, kaip vėliau pasakys Jonas. Šeštajame Laiško romiečiams skyriuje šventasis Paulius labai giliai minčiai kalba apie Krikštą. Šią ištrauką jau girdėjome. Bet galbūt bus naudingą ją pakartoti: „Argi nežinote, jog mes visi, pakrikštytieji Kristuje Jėzuje, esame pakrikštyti jo mirtyje? Taigi Krikštu mes esame kartu su juo palaidoti mirtyje, kad kaip Jėzus buvo prikeltas iš numirusių Tėvo šlovinga galia, taip ir mes pradėtume gyventi atnaujintą gyvenimą“ (Rom 6, 3–4).

Šioje katechezėje, žinoma, negaliu leisti į išsamų šio nelengvo teksto aiškinimą. Glaustai norėčiau pastebėti tik tris dalykus. Pirma: veiksmas žodis „krikštyti“ nusako, kad veiksmą atlieka ne pats veikėjas. Niekas negali pakrikštyti pats save, tam reikia kito. Niekas negali padaryti save krikščioniu, tapimas krikščioniu yra pasyvus procesas. Tik kito dėka galime tapti krikščionimis. Tas kitas, kuris padaro mus krikščionimis, suteikia mums tikėjimo dovaną, pirmiausia yra tikinčiųjų bendruomenė, Bažnyčia. Iš Bažnyčios gauname tikėjimą ir Krikštą, ir negalime tapti krikščionimis, nesileisdami būti ugdomi šios bendruomenės. Autonomiška, pačių susikurta krikščionybė yra prieštaravimas savaime. Tačiau ši bendruomenė irgi veikia ne iš savęs, pagal savo įsivaizdavimus ir pagei-

davimus. Ši bendruomenė gyvuoja tame pačiame pasyviajame procese: tik Kristus gali sudaryti Bažnyčią. Kristus yra tikrasis sakramentų teikėjas. Štai pirmasis momentas: niekas negali savęs pakrikštyti, niekas negali padaryti savęs krikščioniu.

Antra: Krikštas yra daugiau negu nuplovimas. Tai – mirtis ir prisikėlimas. Paulius pats Laiške galatams nusako savo gyvenimo pervartą, sukeltą susitikimo su prisikėlusiu Kristumi, žodžiu *miriau*. Nuo šio akimirksnio tikrai prasideda naujas gyvenimas. Tapimas krikščioniu yra daugiau negu kosmetinė operacija, prie daugiau ar mažiau pilnatviškos egzistencijos pridurianti kai ką gražaus. Tai – nauja pradžia, atgimimas, mirtis ir prisikėlimas. Žinoma, prisikėlimo metu prisikelia tai, kas ankstesnėje egzistencijoje buvo gera.

Trečia: materija yra sakramento dalis. Krikščionybė nėra grynai dvasinė tikrovė. Ji aprėpia kūną, kosmosą. Ji driekiasi ligi naujos žemės ir naujo dangaus. Grįžkime prie paskutinių šventojo Pauliaus teksto žodžių: „taip ir mes pradėtume gyventi atnaujintą gyvenimą“. Tai visiems mums yra sąžinės tyrimo elementas: pradėti gyventi atnaujintą gyvenimą – atnaujintą per Krikštą.

Dabar atsigręžkime į Eucharistijos sakramentą. Jau kitose katechezėse atskleidžiau, kaip pagarbiai šventasis Paulius pažodžiui perteikia iš Paskutinės vakarienės liudytojų jo paties pažintą tradiciją apie Eucharistiją. Jis šiuos žodžius perduoda kaip brangų lobį, patikėtą jam sąžiningai sergėti. Tuose žodžiuose tikrai girdime paskutinės nakties tiesioginių liudytojų balsą. Tad dar kartą pasiklausykime apaštalo žodžių. Jis sako: „Aš tai gavau iš Viešpaties ir tai perdaviau jums, kad Viešpats Jėzus tą naktį, kurią buvo išduotas, paėmė duoną ir, sukalbėjęs padėkos malda, su-laužė ir tarė: *Tai yra mano kūnas, kuris už jus duodamas. Tai darykite mano atminimui*. Taip pat po vakarienės jis paėmė taurę ir tarė: *Ši taurė yra Naujoji Sandora mano kraujyje. Kiek kartų gersite, darykite tai mano atminimui*“ (1 Kor 11, 23–25).

Tai neišsemiamas tekstas, tačiau šioje katechezėje norėčiau atkreipti dėmesį į du dalykus. Paulius perteikia Viešpaties žodžius apie taurę: ši taurė yra „Naujoji Sandora mano kraujyje“. Šiuose žodžiuose glūdi nuoroda į du pamatinius Senojo Testamento tekstus. Pirmiausia į Naujosios Sandoros pažadą pranašo Jeremijo knygoje. Jėzus savo mokiniams ir mums sako: dabar, šią valandą, su manimi ir mano mirtimi tikrove tampa Naujoji Sandora, ir ši nauja žmonijos istorija prasideda mano kraujyje. Tačiau šiuose žodžiuose

aptinkama ir nuoroda į Sinajaus Sandorą, kai Mozė taria: „Tai kraujas sandoros, kurią Viešpats sudarė su jumis pagal visus šiuos žodžius“ (Iš 24, 8). Galvoje čia turėtas gyvūnų kraujas. Gyvūnų kraujas tegalėjo būti troškimo išraiška, tikrosios aukos, tikrojo kulto lūkestis. Dovanodamas taure, Viešpats dovanoja mums tikrąją auką. Vienintelė tikroji auka yra Sūnaus meilė. Šia meilės, amžinosios meilės, dovana su pasauliu sudaroma Naujoji Sandora. Eucharistijos šventimas reiškia, kad Kristus dovanoja mums save, savo meilę, jog padarytų mus panašius į save ir taip sukurtų naują pasaulį.

Antras svarbus mokymo apie Eucharistiją aspektas išnyra šventojo Pauliaus Pirmajame laiške korintiečiams, kur jis sako: „Argi laiminimo taurė, kuria laiminame, nėra bendravimas Kristaus kraujyje? Argi duona, kurią laužome, nėra bendravimas Kristaus kūne? Jei viena duona, tai ir mes daugelis esame vienas kūnas: mes juk visi dalijamės viena duona“ (1 Kor 10, 16–17). Šiuose žodžiuose lygiai taip pat aiškiai išskyla asmeninis ir socialinis Eucharistijos sakramento pobūdis. Kristus asmeniškai susivienija su kiekvienu iš mūsų. Tačiau tas pats Kristus taip pat susivienija ir su vyru bei moterimi šalia manęs, jis yra duona man ir kitiems, ir taip suvienija mus visus su savimi ir kiekvieną iš mūsų su kitu. Komunijoje priimame Kristų; tačiau Kristus lygiai taip pat susivienija su mano artimu, Kristus ir artimas Eucharistijoje neatskiriami: visi esame viena duona, vienas kūnas. Eucharistija be solidarumo su kitais yra piktnaudžiška Eucharistija.

Tai taip pat mokymo apie Bažnyčią kaip prisikėlusio Kristaus kūną šaknis ir šerdis. Čia mums atsiskleidžia visas šio mokymo realizmas. Kristus dovanoja mums Eucharistijoje savo kūną, o savo kūne save patį. Taip jis mus padaro savo kūnu, suvienija su savo prisikėlusiu kūnu. Kai žmogus valgo paprastą duoną, ji virškinama tampa jo kūno dalimi, virsdama medžiaga žmogaus gyvybei palaikyti. Tuo tarpu per Komuniją vyksta priešingas procesas: Kristus, Viešpats, priima mus į save, paima į savo šlovingą kūną, ir taip visi kartu tampame jo kūnu. Kas perskaito vien Pirmojo laiško korintiečiams ir Laiško romiečiams dvyliktą skyrių, gali pamanyti, jog kalbėjimas apie Kristaus kūną kaip charizmų organizmą tėra sociologinio-teologinio pobūdžio palyginimas. Palyginimas apie kūną ir jo narius Romos politologijoje iš tiesų buvo taikomas valstybei, siekiant parodyti, kad valstybė yra organizmas, kuriame kiekvienas turi savo užduotį, o daugybė įvairių funkcijų sudaro kūną, kuriame kiekviena turi savo vietą. Taigi skaitant tik Pirmojo laiško korintiečiams dvyliktąjį skyrių gali susidaryti įspūdis, jog Paulius šitai dabar taiko Bažnyčiai, ir čia

irgi tekalbama apie Bažnyčios sociologiją. Tačiau pažvelgę į dešimtąjį skyrių, pamatome, kad Bažnyčios tikrovė yra visiškai kitokia, daug gilesnė ir tikresnė negu valstybinio organizmo. Juk Kristus tikrai dovanoja savo kūną ir padaro mus savo kūnu. Mes tikrai suvienijami su prisikėlusiu Kristaus kūnu ir per tai vienas su kitu. Bažnyčia nėra vien korporacija kaip valstybė, ji yra kūnas, ne organizacija, bet tikras organizmas.

Baigiant keli žodžiai apie Santuokos sakramentą. Pirmajame laiške korintiečiams aptinkame tik kelias užuominas, tuo tarpu Laiške efeziečiams išties išplėtojama gili santuokos teologija. Paulius santuoką čia apibrėžia kaip „didelį slėpinį“. Jis tai sako „žvelgdamas į Kristų ir Bažnyčią“ (5, 32). Šiame tekste išryškėja vertikalaus matmens abipusiškumas. Abipusiam dovanojimuisi nusakyti būtina meilės, kurios pavyzdys yra Kristaus meilė Bažnyčiai, kalba. Šis Kristus ir Bažnyčios santykis daro dieviškąjį santuokinės meilės aspektą prioritetiniu, išaukština emocinį sutuoktinių santykį. Tikra santuoka įgyvendinama tinkamai, kai ji, nuolatos žmogiškai ir emociškai augant, lieka neatskiriamai susieta su Žodžio veikimu ir Krikšto prasme. Kristus pašventino Bažnyčią, nuplaudamas ją vandeniui ir žodžiu. Dalyvaujant Viešpaties kūne ir kraujyje, malonės neišardoma padaryta sąjunga sustiprinama ir paverčiama regima.

Pabaigoje pasiklausykime šventojo Pauliaus žodžių filipiečiams: „Viešpats yra arti!“ (Fil 4, 5). Viešpats visą gyvenimą yra arti mūsų per žodį ir sakramentus. Melskime jo, kad savo būties gelmėje būtume šio jo artumo vis labiau paliečiami ir užsidegtume džiaugsmu, kuris turi išsižiebtį ten, kur Jėzus tikrai yra arti!

Pradėti jubiliejiniai Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai metai

Gruodžio 26 d., antrąją šv. Kalėdų dieną, tradiciškai minint Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčios konsekravimo metines, pradėti jubiliejiniai Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai metai Kauno arkivyskupijoje.

Šv. Mišių pradžioje kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas perskaitė arkiv. S. Tamkevičiaus dekretą, kuriuo 2009-ieji skelbiami jubiliejiniais Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai metais Kauno arkivyskupijoje (truksiančiais iki 2009 m. gruodžio 26 d.). Dekrete nurodyti jubiliejaus tikslai ir siekiai, tarp jų – ir paskata krikščioniškąjį gyvenimą ir tikėjimą labiau maitinti Dievo žodžiu. Šiuo dekretu kviečiama rengti evangelizacines šventes parapijose ir rektoratuose, lankyti jubiliejaus piligrimines šventoves – arkikatedrą baziliką, Kristaus Prisikėlimo bažnyčią ir Šiluvos baziliką, švęsti pagrindines iškilmes liepos 12 d., minint šv. Brunono kankinystę, ir rudenį, per Šilinių atlaidus, dėkojant Viešpačiui už Evangelijos žinią.

Iškilingai Eucharistijos liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, mons. Adolfas Grušas, parapijos klebonas mons. Vytautas Grigaravičius, parapijos altaristas kun. Viktoras Brusokas, daug kitų Kauno miesto parapijose tarnaujančių dvasininkų. Šv. Mišiose giedojo sakralinės muzikos mokyklos choras (dirigavo Salvinija Jautakaitė-Hargreaves).

Per pamokslą arkiv. S. Tamkevičius pasidžiaugė Kristaus Prisikėlimo šventovės konsekravimu, kuris buvo tikras Dievo malonės ženklas, simbolis, atspindintis ir visos tautos, žengiančios laisvės keliu, dvasinį priskėlimą. Homilijoje prisiminta drąsių šventų vyrų – šv. Stepono, šv. Pauliaus ir šv. Brunono – kankinystė už Kristaus tikėjimą. Arkivyskupas pakvietė minėti Lietuvos vardo tūkstantmetį pirmųjų misionierių kankinystės kontekste, apmąstant sunkius Evangelijos žingsnius mūsų tautoje, kuri iki krikšto 400 metų negalėjo drauge žengti su kitomis Europos tautomis ir ekonominės bei kultūrinės pažangos keliu. 2009-aisiais, kurie žada būti sunkmečio metais, arkivyskupas ragino dar labiau įsipareigoti artimo meilės įstatymui ir kvietė ne tik arkivyskupijos, bet ir visus Lietuvos tikinčiuosius švęsti jubiliejinius Evangelijos žinios metus, dėti pastangas, kad Evangelijos šviesa paliestų ir jos nepažįstančius. Jubiliejinis metus arkivyskupas pavedė Šiluvos Dievo Motinos globai. Pamaldas visos šalies žmonėms transliavo Lietuvos televizija.

-kasp-

Šeimų šventė Šiauliuose

Sausio 4 d. Šiaulių arenoje šeimos iš visos Šiaulių vyskupijos susirinko į tradicinę Šeimų šventę „Marija – tikėjimo paveikslas“. Šiaulių vyskupijos šeimos centro organizuota šventė prasidėjo iškilingomis šv. Mišiomis. Jas aukojo šventės globėjas Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, vyskupijos kunigai. Giedojo berniukų ir jaunimo choras „Dagilėlis“. Ganytojas priminė, jog šie metai yra paskelbti Evangelijos – Džiugiosios Naujienos metais tūkstantmetei Lietuvai. Kurijos kancleris kun. Evaldas Alūza perskaitė Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio dekretą dėl Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai jubiliejinių metų paskelbimo. Šiltai, viltinai, tačiau ir neslėpdamas susirūpinimo Šiaulių vyskupas kreipėsi į tikinčiuosius pamokslo žodžiais.

Naujųjų metų sutikimas

Naujuosius Metus Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis pakvietė sutikti Šiaulių katedroje. Ypač buvo kviečiami žmonės, turintys negalią. „Padovanokime vienas kitam krikščionišką džiaugsmą ir pabendraukime“, – sakė ganytojas. Švenčiausiojo Sakramento adoracija prasidėjo 22 valandą. Vyskupo vedama rožinio malda, dvasiniai skaitiniai, praeinančių metų apmąstymai skatino giliau, prasmingiau išgyventi šv. Mišias. Vidurnaktį Šv. Cecilijos ansamblis užgiedojo garbės himną Viešpačiui. Po iškilingo palaiminimo vysk. E. Bartulis pakvietė visus į Šiaulių miesto savivaldybę. Salėje buvo žiūrimas filmas „Invalido gyvenimas“ apie rankų ir kojų neturintį jaunuolį, šlovinantį Viešpatį, puoselėjantį ateities planus bei tikintį, jog Viešpats jį labai myli ir duoda tik tai, kas jam geriausia. Jo negalia – galimybė kitaip skelbti Dievo žodį, taip, kaip dar niekas niekada neskelbė. Po filmo surengta agapė, nuoširdžiai ir džiugiai bendrauta. Į susitikimą iš Vilniaus atvykę svečiai, kartu su Šiaulių vyskupu birželio mėn. keliavę į Lurdą, buvo parengę vaidinimą apie angelo viešnagę žemėje.

Pirmą kartą Šiaulių vyskupas subūrė neįgaliuosius kartu sutikti Naujuosius Metus. Visi džiaugėsi bendravimu su ganytoju, jo dovanotomis knygomis bei skrajutėmis.

-irat-

Betliejaus ugnis Šiaulių katedroje

Gruodžio 20 d. į vakarines šv. Mišias Šiaulių katedroje gausiai susirinko tikinčiųjų, norinčių dalyvauti rekolekcijose, pasiklausyti adventinių grigališkojo choralo giesmių bei parsinešti į namus Betliejaus ugnies. Šv. Mišias aukojo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Giedojo Palendrių Šv. Benedikto vienuolyno vienuoliai. Rekolekcijas vedė Lietuvos katechetikos centro direktorius kun. Rimantas Gudlinkis, per pamokslą pabrėžęs būtinybę sąmoningai dalyvauti pamaldose. Kryžiaus

kelio stotys, artinimasis prie klausyklos langelio, žvilgsnis į šventųjų paveikslus, duona ir vynas ant altoriaus – visa reikalauja dėmesio, susikaupimo ir padeda eiti šventumo keliu. „Ateini į Dievo namus, tad nepraleisk tuščiai laiko. Adventas skirtas apmąstyti, kad esmingiausi dalykai liktų mūsų širdies garbingiausioje vietoje. Tai laikas pasakyti, kad Dievas yra pirmas mano gyvenime“, – sakė kun. R. Gudlinkis.

Prasidėjus Aukos liturgijai, šventovėje suspindo simboliška, laukiamą Kalėdų džiaugsmą pranašaujanti šviesa. Skautai, nešdami aukas, kartu atnešė Betliejaus ugnį. Ši taikos ugnis, perduodama iš rankų į rankas nuo pat Betliejaus, į Šiaulius traukiniu Vilnius–Klaipėda buvo atvežta gruodžio 18 d. Ją priėmė ir čia pat į geležinkelio stotį atvykusiems latviams perdavė Žemaitijos skautų organizacijos ir Lietuvos skautijos atstovai. Abipusis džiaugsmas sulaukus ugnies tiek latvių, tiek lietuvių buvo išreikštas giesmėmis. Latviai išvyko į namus, šiauliečiai, pasiskirstę į grupeles, Kalėdų ir taikos simbolį nešė į mokyklas, Povilo Višinskio viešąją biblioteką, Šiaulių vyskupijos jaunimo, katechetikos, šeimos centrus, Šiaulių universiteto botanikos sodą, taip pat dalijo tiems, kam labiausiai reikia vilties ir šilumos, – ligoninėse, vaikų dienos centruose, vaikų namuose. Tikintieji taikos ugnies į namus galėjo parsinešti iš katedros, Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo, Šv. Jurgio, Šv. Ignaco bažnyčių.

Po šv. Mišių Šiaulių katedroje brolis kun. Grigalius Casprini pristatė Šv. Benedikto vienuolyne įgiedotą kompaktinę plokštelę. Joje įrašytos advento laiko ir Dievo Gailestingumo sekmadienio giesmės. Benediktinai dėkojo Šiaulių vyskupijos katalikų evangelizacinio centro direktoriui Juozui Dapšauskui, kuris pasiūlė šią idėją ir padėjo ją įgyvendinti. „Mes nesame profesionalūs giedotojai, bet grigališkasis choralas yra giliai įsišaknijęs mūsų gyvenime“, – sakė kun. Grigalius. Kompaktine plokštele, anot brolių, siekta pateikti ne sa-

žvilgsnis į gyvenimo tikrovę leidžia išvysti kelias gyvenimo puses. Pirmiausia ganytojas kalbėjo apie amžinosios meilės žvaigždės apšviestą tikrovę. Mergelė Marija, kai Dievo apvaizda ją pašaukia tobulai įvykdyti dangaus Tėvo valios, tampa labiausiai išaukštinta iš visų pasaulio moterų. Motinos Teresės iš Kalkutos asmenyje taip pat matome nuostabų Dievo veikimą. Ji tampa gerąja „samariete“, prisartinančia prie kiekvieno vargšo. Į šeimos gyvenimą tikrasis džiaugsmas ateina, kai ji sugeba mylėti. Kiekvienas džiugus ir geras darbas, padarytas iš meilės, atneša žmogui laimę. Šiais Džiugiosios Naujienos metais, anot Šiaulių vyskupo, svarbu, kad kiekvienas įsigilintume į Evangelijos žodžius. Šeimas ganytojas ragino kiekvieną vakarą kartu su vaikais atsiversti Šventąjį Raštą, „kad visi išgirstume, ką sako Viešpats – amžinoji Meilė, amžinoji Išmintis, kad visi išgirstume tuos meilės žodžius ir jais vadovautumės gyvenimo kelionėje per žemę“.

Su didžiu rūpesčiu ganytojas kalbėjo apie šeimų gyvenimo tikrovę. „Šeimų laimė – visos tautos laimė, šeimos tragedija – nelaimė visai Lietuvai. Todėl labai svarbu susivienyti su tuo, kuris yra mūsų kelias, tiesa ir gyvenimas, o susivienijus eiti taip, kaip ėjo trys išminčiai: nusižeminus, atsisakius savo puikybės ir išdidumo... Tai padės kurti naują gyvenimo tikrovę“, – sakė Šiaulių vyskupas.

Po pamokslo visos šventėje dalyvavusios šeimos tradiciškai atnaujino santuokos pažadus. Po šv. Mišių bei trumpos pertraukėlės prasidėjo meninė programa. Vargonais grojo respublikinės premijos laureatas maestro Leopoldas Digrys, dainavo tarptautinių konkursų laureatė operos solistė Irena Milkevičiūtė, pamąstymus skaitė valstybinių apdovanojimų laureatė aktorė Rūta Staliliūnaitė. Juos keitė Žagarės folklorinis ansamblis, berniukų ir jaunimo choras „Dagilėlis“. Visų dėmesį prikaustė Šiaulių dramos teatro spektaklio „Labai paprasta istorija“ ištrauka. Mažieji labiausiai džiaugėsi vaikų šokių ansambliu „Želmenėliai“ bei jungtiniu katalikiškų mokyklų vaikų choru.

Džiugiai ir viltingai kalbėjo šventės svečiai. Seimo narė Rima Baškienė dėkojo šeimoms už tai, kad jos augina vaikus dvasingumo, moralinių vertybių puoselėjimo pagrindu. Šiaulių meras Genadijus Mikšys pabrėžė šeimos esmę, kurią nusako žodžiai „meilė, šeima, gyvybė“. Baigiamąjį padėkos žodį tarė Šiaulių vyskupas. Pirmiausia padėkota Dievui ir dangiškajai Motinai; po to – kunigams už šv. Mišių auką, Šiaulių miesto bei apskrities merams už pagalbą, Seimo narei Rimai Baškienei už buvimą kartu, Šiaulių dramos teatro režisieriui Reginai Steponavičiūtei už renginio režisavimą, taip pat gausiam savanorių būriui bei meninę programą parengusiems kolektyvams. Šventė užbaigta bendra giesme prašant Dievo palaimos. -irat-

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Sausio 7 d. Vilniaus arkivyskupijos kurijoje įvyko arkivyskupijos kunigų susirinkimas. Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis pakvietė visas parapijas rengtis gegužės 1–3 d. Vilniuje vyksiančiam Europos jaunimo susitikimui, kurį padeda organizuoti Taizė bendruomenės broliai. Šis jaunimo susitikimas – tai galimybė veiksmingai paliudyti ir perduoti jaunimui tikėjimą, kurti pasitikėjimo atmosferą, kartu tai proga daugeliui Vilniaus parapijų žmonių parodyti svetingumą – priimti ir apgyvendinti piligrimus. Europos krikščioniškojo jaunimo susitikimas padės daugybei žmonių iš naujo atrasti Kristų. Paprastos giesmės, jauki maldos aplinka specialiai parengtose bažnyčiose, tylos laikas, pokalbiai, nuoširdus

bendravimas ir gyvenimas šeimose – visa tai patraukia jaunus žmones prie tikrųjų krikščioniškų vertybių, padeda atsakyti į gyvenimo prasmės klausimus. Kardinolas pabrėžė, kad būsimas susitikimas – iššūkis ir paskatinimas jaunimui imtis konkrečios veiklos, žmonėms – galimybė parodyti svetingumą ir priimti atvykusius jaunuolius, kuriems reikia tik nedidelio kampelio ir nuoširdumo. Kas gyvena šeimose, išsiveža pačius nuostabiausius įspūdžius, nors ir kukliai, bet nuoširdžiai priimti.

Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centro sielovadininkas kun. M. Žitkauskas aptarė Briuselyje vykusį naujametį jaunimo susitikimą, į kurį iš įvairių Europos šalių atvyko per 40 tūkst. jaunų žmonių. Tokie susitikimai – tai asmeninė, bendruomeninė, ekumeninė, pasitikėjimo ir svetingumo piligrimystė. Skirtingų krikščioniškų bendruomenių žmonės drauge keliaudami, meldamiesi, bendraudami atranda Dievą, išgyvena atsivertimo malonę. Briuselyje vykusiam susitikime dalyvavo per 900 lietuvių, 44 jaunuoliai atstovavo Vilniaus arkivyskupijai. Jaunus žmones priėmė ne tik krikščioniškos šeimos, bet ir musulmonai, net netikintys žmonės. Aktyviai prisidėjo parapijos, savanoriai ir daugybė iki tol Bažnyčios iniciatyvoms abejingų žmonių.

Vilniaus Šv. Arkangelo Rapolo parapijos klebonas Arūnas Kesilis sakė, kad daugelis jaunuolių į Briuselį vyko pažiūrėti miesto, o atrado progą pažinti Dievą, galimybę įsitraukti į Bažnyčią. Tokie susitikimai daugeliui – būdas prieiti prie kunigo pasikalbėti ir neformaliai atlikti išpažintį. Į tai kunigas kvietė atkreipti dėmesį ir rengiant susitikimą Vilniuje. Be to, skirtingų tautų žmonės turės progą paliudyti bendrystę.

Jėzaus draugijos Lietuvos ir Latvijos provincijos provincijolas t. Aldonas Gudaitis SJ liudijo, jog tokie susitikimai labiau į Bažnyčios gyvenimą įtraukia ir pasauliečius, skatina jaunimą prisiimti atsakomybę. Tai būdas net ir pasauliui pristatyti veiklią Bažnyčią, pasirengusią padėti jauniems žmonėms. Tokiomis aplinkybėmis jaunimas randa atsakymus į iškylančius klausimus. Krikščioniški jaunimo susitikimai sustiprina bendruomenes, taip pat tuos, kurie jaunuolius priima, suteikia jiems nakvynę, nes taip daugybė žmonių atranda, kad ir jie yra reikalingi, gali kitus nudžiuginti, kažkuo konkrečiai prisidėti prie Bažnyčios misijos. Susitikimai, žmonių priėmimas nugali priešiškus, todėl kunigas drąsino priimti piligrimus ir taip mažinti žmonių susvetimėjimą.

Vilniaus parapijoms rengtis susitikimui padedantis Taizė grupelių Lietuvoje koordinadorius Emilis Vasiliauskas sakė, kad buvo priimtas netikinčių žmonių ir turėjo progą jiems savo nuoširdumu, patarnavimais liudyti Kristų. Jis ragino parapijas registruoti šeimas, kurios priims atvykstančius piligrimus, rengti Taizė pamaldas, palaikyti jaunimo iniciatyvas, kviesti moksleivius.

Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalinis vikaras vyskupas Juozas Tunaitis kunigams priminė, jog klebonai parapijose privalo skubėti atlikti Bažnyčiai priklausančių pastatų inventorizaciją. Kalbėdamas apie Santuokos sakramento teikimą, vyskupas Juozas Tunaitis dvasininkus ragino neskubėti, netuokti pernelyg jaunų porų ar tų asmenų, tarp kurių yra didelis amžiaus skirtumas. Tokios santuokos dažniausiai išyra. Ypač atsargiems poras santuokai rengiantiems dvasininkams reikia būti tada, kai tuokiasi civiliška išsiskyre žmonės, nes gali būti, kad jie yra saistomi tam tikrų ankstesnės santuokos pareigų. Kai sužadėtinė laukiasi, tai tampa kliūtimi santuokai, nes nėra visiškai laisvo sprendimo tuoktis. Vyskupas Juozas Tunaitis priminė, kad kunigams, vos susidūrus su abejotinu santuokų atvejais, reikia kreiptis į vyskupus.

kralinės muzikos koncertą, bet gyvai paliudyti grigališkojo giedojimo, kaip maldos, vertę.

-irat-

Kūčių vakarienė su vargšais ir ligoniais

Gruodžio 24 d. Kauno miesto žmonės, dėl įvairių juos ištikusių gyvenimo negandų kasdien besimaitinantys *Caritas* „Sriubos“ valgykloje (čia kiekvieną dieną pietauja keli šimtai varguolių), valgė Kūčių vakarienę drauge su arkivyskupu Sigitu Tamkevičiumi, kitais dvasininkais, miesto meru Andriumi Kupčinsku, vicemeru Algimantu Kurlavičiumi bei kitais valdžios atstovais. Varguoliai bei atvykusius svečius pasitiko Kauno I dekanato, besirūpinančio „Sriubos“ valgyklos veikla, dekanas mons. Vytautas Grigaravičius.

Kalėdaičius ir Kūčių stalą palaimino, maldai vadovavo arkiv. S. Tamkevičius. Sveikindamas artėjančios Viešpaties Gimimo šventės proga, ganytojas padaršino varguolius paguodos žodžiais, kad šio pasaulio vargingieji savo dvasia yra artimiausi Betliejų lankantiems pie-menėliams, kuriems pirmiesiems buvo paskelbta džiugioji žinia apie Viešpaties Gimimą. Lietuvos *Caritas* generalinis direktorius kun. Robertas Grigas sveikinimo žodyje sakė, jog padedant silpniesiems išgyvenama ir pačių laimė. Miesto meras A. Kupčinskas dėkojo visiems susirinkusiems į šią tarpusavio vienybės ir susitaikymo šventę, pažadėjo ir valstybės sunkmečiu toliau rūpintis, kad vargo tarp žmonių būtų kuo mažiau (vienas konkrečių žingsnių – šalia valgyklos Partizanų g. 5 įkurti ir labdaros vaistinę). A. Kupčinskas padovanojo gausių vaisių pintinę, o Socialinių reikalų departamento Socialinės rūpybos skyriaus vedėjas Alvydas Malinauskas įteikė dovanėlių vaikams, drauge su vargstančiais tėvais atvykusiems į šią Kūčių vakarienę ir galėjusiems bent kiek džiaugsmingiau pasitikti šventes.

Tarp atvykusiųjų pasidalyti kalėdaičiais, ateinančių šv. Kalėdų džiaugsmu,

palinkėti vieni kitiems ir ypač vargą kenčiantiems žmonėms daugiau vilties buvo ir savivaldybės Tarybos narys Gintautas Labanauskas, administracijos direktoriaus pavaduotojas Zenonas Abramavičius, Socialinių reikalų departamento direktorius Gediminas Jankus, Žaliakalnio seniūnijos seniūnas Bronius Girdauskas, Kauno arkivyskupijos *Caritas* vadovas kun. Virginijus Birjotas, reikalų vedėja ses. Viktorija Maknauskaitė SJE, ES paramos projekto atsakingoji vykdytoja Onutė Virbašiūtė, Šv. Antano Paduviečio parapijos klebonas kun. Vytenis Vaškėlis. Dėmesio šiam renginiui parodė žiniasklaidos darbuotojai. Kūčių vakarienę surengti padėjo „Sriubos“ valgyklos darbuotojos bei vedėja, dekanato *Caritas* vadovė Danutė Ševeliovienė.

Šv. Kalėdų išvakarėse arkiv. S. Tamkevičius, lydimas kapelionų, drauge su kitais dvasininkais lankėsi Kauno medicinos universiteto klinikose ir vadovavo maldai tradicinėje ligonių ir darbuotojų Kūčių vakarienėje.

-kasp-

Jvilktuvės Šv. Juozapo kunigų seminarijoje

Kiekvienais metais gruodžio 8 d., švenčiant Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo iškilme, Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje trečiojo kurso studentai įvelkami į kunigišką drabužį – sutaną – ir tampa kandidatais į diakonus bei kunigus. Šiomet šv. Mišių metu savo norą toliau eiti kunigyستės link išreiškė septyni seminaristai: Dovydas Grigaliūnas, Viktor Kudriašov, Ronald Kuzmickas, Tomas Paliukėnas, Tadas Piktelis, Jaroslav Spiridovič ir Egidijus Tubelis. Studentų pasiryžimą siekti kunigiškos tarnystės Bažnyčios vardu priėmė Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas A. J. Bačkis, homilijos metu įvelkamuosius kvietęs pašaukimo dovaną priimti su tokiu dvasiniu nusiteikimu, su koku Mergelė Marija priėmė angelo žodžius, visuomet tardama „taip“ Dievui. Ganytojas priminė apaštalo Pauliaus žodžius, kad

Kunigų išlaikymo fondo valdytojas kun. Medardas Čėponis Vilniaus arkivyskupijos kunigams pateikė Fondo ataskaitą, pabrėždamas, kad dauguma narių moka nustatyto dydžio įmokas ir kad tų lėšų pakanka pensinio amžiaus sulaukusiems dieceziniams kunigams. Sukauptos lėšos investuotos į akcijas ir į terminuotus indėlius. Valdytojas paragino įmokų neatidėti paskutinei metų dienai.

Vilniaus Šv. Pranciškaus Asyžiečio (bernardinų) parapijos klebonas kun. Arūnas Peškaitis OFM pakvietė dalyvauti sausio 24 d. 11 val. Bernardinų bažnyčioje rengiamoje ekumeninėje konferencijoje, kurioje pranešimus skaitys katalikų, stačiatikių, liuteronų ir kitų protestantiškų bendruomenių atstovai.

Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis pranešė, kad vasario 7 d. kunigų šventimai bus suteikti šiems Vilniaus arkivyskupijos diakonams: Nerijui Grigaliūnui, Andžej Jasinskij, Francišek Jusiel, Rimui Kalmatavičiui, Renaldui Kučko, Dariui Marcinkevičiui, Kęstučiui Palikšai.

Vilniaus arkivyskupijos kancleris ir Vilniaus arkikatedros administratorius kun. Robertas Šalaševičius pranešė, jog vasario 5 d. 11 val. Vilniaus arkikatedroje bazilikoje bus aukojamos iškilmingos padėkos šv. Mišios šventovės atšventinimo dvidešimtmečio proga. Joms vadovaus Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Šiose šv. Mišiose kviečiami dalyvauti visi Vilniaus arkivyskupijos dvasininkai. Vakare 17.30 val. arkikatedros atšventinimo dvidešimtmečiui atminti bus aukojamos šv. Mišios visiems tikintiesiems. Vasario 28 dienai parengta speciali programa jaunimui, skirta pagerbti šv. Kazimierui ir prisiminti jo relikvijų sugražinimo į Vilniaus arkikatedrą dvidešimtmetį. Kancleris ragino visų arkivyskupijos parapijų klebonus kuo skubiau pristatyti sielovadines ir finansines anketas. Taip pat kancleris informavo, kad kurijoje dirba pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 iki 13 val.

-ksb-

Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Gruodžio 23 d. Kauno arkivyskupijos kunigai gausiai rinkosi į tradicinį kasmetinį prieškalėdinį susirinkimą. Bendra malda pradėtam susirinkimui Kauno arkivyskupijos kurijoje vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius.

Susirinkime kunigams pristatyta jubiliejinių Evangelijos žinios tūkstantmeitei Lietuvai metų programa, skirta šiai iškilmei paminėti Kauno arkivyskupijoje. Šia programa, drauge su visuotine Kristaus Bažnyčia švenčiant tautų apaštalo šv. Pauliaus gimimo 2000 metų jubiliejų, siekiama paminėti pirmųjų Evangelijos žingsnių Lietuvoje tūkstantmetį, dėkojama Dievui už jos nešėjų, ypač šv. Brunono, kankinystę. Programos iškilmės ir renginiai teikia galimybę atnaujinti tikėjimą, bendruomeninį parapijų gyvenimą, skelbti Gerąją Naujieną Kristaus nepažįstantiems, kuo plačiau skleisti krikščioniškąsias vertybes visuomenėje. Arkivyskupas išskėlė programos biblinius-teologinius akcentus, taip pat sielovadinius prioritetus dvasininkams; vienas jų – dėti pastangas, kad Dievo žodis būtų kasdien skaitomas, kad juo būtų grindžiamas kasdienis krikščionio gyvenimas ir darbai.

Susirinkime dvasininkai paakinti dalyvauti programoje, jų prašyta paraginti tikinčiuosius parapijose į ją kuo aktyviau įsitraukti. Atkreiptas dėmesys į

homilijų temas, sielovados tęstinumo būtinybę užbaigus švęsti Šiluvos jubiliejų. Išskirtinis šios programos akcentas bus evangelizacinės šventės parapijose, rektoratuose, dekanatuose, išskilmės arkivyskupijos mastu, tarp jų – varšą minėjimas Šv. Brunono kankinystės tūkstantmečio jubiliejus ir kt.

Antroje susirinkimo dalyje buvo aptarti praktiniai sielovados reikalai, atsakyta į kunigų klausimus. Vėliau dvasininkai dalyvavo agapėje, laužė kalėdaičius, linkėjo vieni kitiems džiugių Kalėdų švenčių.

-kasp-

Pasitikėjimo piligrimystė: Briuselis

Gruodžio 29–sausio 2 d. Briuselyje vyko 31-asis Taizé brolių surengtas Europos jaunimo žiemos susitikimas „Pasitikėjimo piligrimystė žemėje“. Įvairiomis transporto priemonėmis į Belgijos sostinę atvyko 40 tūkst. jaunų žmonių iš viso pasaulio. Briuselyje pasitikta ir 17 autobusų, kuriais atvyko 900 piligrimų iš Lietuvos. Briuselis yra įvairiausias ir dvikalbis miestas. Be Europos Sąjungos institucijų darbuotojų, čia gyvena daug imigrantų iš kitų žemynų. Dauguma jų yra musulmonai, daugiausia iš Turkijos ir Maroko. Bažnyčia Belgijoje išgyvena dideles permainas ir bando perorganizuoti savo struktūras. Prancūzakalbėje Belgijos dalyje kuriami vadinamieji „sielovadiniai vienetai“, o flamandiškai kalbančioje Flandrijoje – „parapijų sąjungos“. Daugelyje bažnyčių viena šalia kitos gyvuoja ir prancūzakalbės, ir flamandiškai kalbančios bendruomenės. Taip pat yra parapijų, susikūrusių tautiniu pagrindu (lenkų, portugalų, brazilų). Ypač gyvos afrikiečių parapijos.

Kiekvieną rytą, suskirstyti į parapijas, atvykusieji susirinkdavo bažnyčioje, grupelėse skaitydavo „Taizé laišką iš Kenijos“, diskutuodavo, dalydavosi savo patirtimi ir išvalgomis. Laiške iš Kenijos brolis Alois'as ragina jaunimą priimti atsakomybę už savo būtį, kiek įmanoma, stengtis įveikti mūsų visuomenės pertvaras, pastebėti vienišus ir kenčiančius žmones. Laiške pateikiamas ir kreipimasis į Europos Sąjungą „Už atvirą ir solidarią Europą“. Pietūs ir vakarienė buvo ypatingas dalijimosi „kasdienine duona“ (tiesiog maistu) metas, lydimas šypsenų, dainų, giesmių ir net šokių. Po pietų vykdavo teminiai susitikimai, galėję patenkinti išrankiausių piligrimų norus. Paskaitos, diskusijos rengtos įvairiuose muziejuose, aikštėse, šventovėse ir pan. Daugelis temų buvo susijusios su Europos Sąjunga, iš akių neišleista ir ekonominė pasaulio krizė.

Gruodžio 30 d. vakaro pamaldose kartu su piligrimais dalyvavo įvairių konfesijų dvasininkai, Europos šalių atstovai ir Belgijos karalienė Paulė. Naujuosius metus jaunimas sutiko parapijose, gruodžio 31 d. dalyvaudamas vigilijoje už taiką ir susitaikymą. Po šių pamaldų vyko „tautų festivalis“, kuriame įvairių tautų atstovai mokė kitus šokti ar dainuoti savo šalies tradicinius šokius ir dainas. Gruodžio 31 d. vakaro pamaldose tradiciškai buvo paskelbtas miestas, kuriame vyks kitų metų žiemos Europos jaunimo susitikimas – Poznanė (Lenkija).

Sausio 1 d. buvo rengiami tautų susitikimai. Lietuvių susitikimui vadovavo brolis Robas, jam padėjo brolis Jeanas Marie. Jie ragino jaunimą grįžus namo tęsti pasitikėjimo piligrimystę savo aplinkoje: šeimose, parapijose, bendruomenėse, mokyklose. Brolis Jeanas Marie pasidalijo savo prisiminimais apie Kalėdas kartu su br. Rogier ir benamiais vaikais akcentuodamas, kaip mažai ir drauge daug jiems reikia, – meilės. Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centro darbuotojai pristatė pasirengimo Baltijos regiono Taizé susitikimo Vilniuje gegužės 1–3 d. svarbiausius etapus. Jie ragino atvykti grupėmis ir neieškoti

kunigystė nėra žingsnis karjeros keliu ar mūsų nuosavybė. Pašauktieji patys tampa Dievo nuosavybe, buveine, kurioje Kristus apsigyvena. Arkivyskupas kvietė jau būnant seminarijoje leisti Kristui įsikūnyti širdyse, kad, remiantis Laišku žydams, laikui atėjus būtų tinkamai atstovaujama žmonėms, atnašaujant dovanas ir aukas pas Dievą.

Įvilktuvių šventė, kurioje dalyvavo daugiau nei šimtas svečių – trečiojo kurso seminaristų tėvų, giminių, draugų, baigta išskilmingais pietumis. Po jų įvilktieji tradiciškai vakaro maldai rinkosi Aušros Vartuose, dėkodami Mergelei Marijai už globą ir prašydami toliau stiprinti pašaukimą.

-ms-

Paminėtas Mečislovo Jurevičiaus atminimas

Gruodžio 30 d. Šiaulių miesto aklųjų ir silpnaregių biblioteka surengė Mečislovo Jurevičiaus kompaktinės plokštelės silpnaregiams pristatymą. Mečislovas Jurevičius (1927–1999), Lietuvos pasipriešinimo sovietiniam okupaciniam režimui veikėjas, nuo 1972 m. platino *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką*, priklausė *Eucharistijos bičiuliams*, organizavo jaunimo eitynes į Kryžių kalną, atlaidus Šiluvoje. Nuo 1979 m. – Lietuvos Helsinkio grupės narys. M. Jurevičius pasirašė daugelį grupės dokumentų, buvo ne kartą sulaikytas, tardytas sovietų saugumo pareigūnų. 1981 m. nu-teistas, iki 1984 m. kalintas Čeliabinsko lageryje. 1984 m. grįžo į Lietuvą, toliau dalyvavo pasipriešinimo sovietiniam režimui sąjūdyje, platino *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką*. 1999 m. apdovanotas Vyčio kryžiaus 3 laipsnio ordinu.

Naujos plokštelės silpnaregiams pristatyme dalyvavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Mečislovo Jurevičiaus bendražygis, Šiaulių sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys Kazys Alminas, Mečislovo Jurevičiaus kalbą įrašęs Algimantas Vileikis, Sąjūdžio Šiaulių miesto tarybos narė Irena Vasinauskaitė, poetas Jaunius Kulnys.

Pats būdamas blaivininkas, Mečislovas ragino ir kitus, ypač kunigus, tapti blaivininkais. Šiaulių ganytojas pasakojo, jog Mečislovo Jurevičiaus argumentai dar tuomet, kai darbavosi Radviliškyje vikaru, padėjo jam apsispręsti atsisakyti alkoholio.

Irena Vasinauskaitė teigė, jog susitikimas su Mečislovu Jurevičiumi smarkiai pakeitė jos gyvenimą. Ir ne tik jos. Mečislovo draugijoje keitėsi net nusikaltėliai. Sėdėdamas kalėjime, šis žmogus gebėjo pasipriešinti kurstomai neapykantai. Kaliniai gaudavo mažai duonos, tad stumdydamiesi skubėdavo aplenkti kitus. Vienintelis Mečislovas nesiverždavo prie duonos riekės. Kai iš jo dėl to šaipydavosi, jis atsakydavo: „Jei aš pasiimsiu, nebus tau. Negaliu iš tavęs atimti duonos.“ Paveikti šios logikos, nusikaltėliai įprato dalytis. Išėjęs į laisvę vienam už nužudymą kalintam žmogui Mečislovas siųsdavo siuntinius. Kaip pats yra pasakojęs, taip darydavo todėl, kad šis kalinys nebuvo gavęs nė vieno laiško ar siuntinio. Rodomas dėmesys, meilė padeda keistis.

Dar daug gražių, šiltų žodžių apie vyrą pasakė pristatyme dalyvavusi M. Jurevičiaus žmona, bendražygis Algimantas Vileikis, už nuopelnus tėvynei vakarometu apdovanotas Vyčio ordinu.

-irat-

Nauji leidiniai

Tėvas Joseph-Marie Verlinde. Bevardė ir beveidė dievybė: Ezoterikos iššūkis krikščionybei. II dalis. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2008. – 240 p.

Šioje knygoje tėvas J. M. Verlinde supažindina su šiuolaikinio ezoterinės minties atsinaujinimo veikėjais. Palyginęs ezoterikos ir tikėjimo kelius konstatuoja, kad jie nesuderinami, nors abu siekia „pažinimo“ bei „nušvitimo“. Autorius leidžiasi į kelionę, į patį slėpinio centrą.

pastogės pas gimines ar draugus, bet likti atviriems ir apsigyventi priimančiose šeimose, į kurias nukreips organizatoriai.

Kartu su jaunimu į piligriminę kelionę vyko kunigų ir pašvęstojo gyvenimo asmenų. Lietuvos jėzuitų provincijolas t. Aldonas Gudaitis SJ, jau ketvirtą kartą atvykęs į Europos jaunimo susitikimą, pasidžiaugė, kad dabar nebe kunigai organizuoja ir kviečia į tokias keliones, o patys jauni žmonės rengia kelionę ir kviečia kunigus vykti kartu. Jis sakė, kad Taizė susitikimai yra Dievo dovana pasauliui ir kiekvienam, kuris į juos atvyksta.

-sam-

Kalėdinis susitikimas Kaune

Kasmet Kalėdų laikotarpiu Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius visus arkivyskupijos institucijų darbuotojus žmones pakviečia drauge švęsti Eucharistijos ir dalyvauti šventinėje agapėje. Šių metų sausio 6 d. kurijos institucijų, katalikiškųjų ir bažnytinių įstaigų darbuotojai dalyvavo Švč. Trejybės (seminarijos) bažnyčioje švęstoje Eucharistijoje, vėliau agapėje dalijosi šv. Kalėdų džiaugsmu, vieni kitiems linkėjo sėkmingų Naujųjų Metų.

Šv. Mišioms vadovavo arkivyskupas, koncelebravo arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, prelatas Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, monsinjoras Adolfas Grušas, monsinjoras Vytautas Grigaravičius, kiti institucijoms vadovaujantys ar jose dirbantys dvasininkai. Šv. Mišiose skirtingų institucijų atstovai giedojo, skaitė skaitinius, bendruomeninę maldą, nešė atnašas. Šioje drauge švenčiamoje Eucharistijoje jos dalyviai, ganytojo pakviesti, dėkojo Dievui už praėjusius Šiluvos Dievo Motinos metus, prašė Viešpaties laiminti naujuosius, kurie arkivyskupo dekretu paskelbti jubiliejiniais Evangelijos žinios tūkstantmečiui Lietuvai metais arkivyskupijoje. Nepaprasta dovana visiems ir Viešpačiui buvo smuikininko Vilhelmo Čepinskio atliktas kūrinys šv. Mišių pradžioje.

Per pamokslą ganytojas jubiliejinis metus arkivyskupijoje apibūdino kaip palaimingą progą iš naujo apsvarstyti savo santykį su Dievu ir kitais, apmąstyti, kaip patiems labiau artėti prie Viešpaties ir kitus prie jo patraukti. Ganytojas kvietė pagalvoti, kokie susikurti stabai tam trukdo. Jis minėjo materialinės gerovės vaikymąsi, perdėtą vartojimą, užmirštant tai, kas svarbiausia – tarpusavio meilė, kuri žmogų labiausiai ir gali praturtinti. Šiandien, kai Evangelijos žinia norima išstumti iš gyvenimo, kad ji netrukdytų garbinti moderniųjų stabų, kiekvienam, anot arkivyskupo, privalu išties atsakingai pasverti, kaip prisidėti, kad „Evangelijos žinia labiau surastų kelią į tautiečių širdis“. „Mylėkime vieni kitus. Tegu veikla kyla iš meilės gelmių“, – sakė arkivyskupas.

Šį homilijos paraginimą ganytojas pratęsė ir savo sveikinimo žodyje kurijoje, kur į agapę susirinko institucijų darbuotojai. Čia nuoširdžiai dėkodamas už atliktus darbus praeitais metais, arkivyskupas linkėjo dirbant drauge žvelgti viena kryptimi, vieni kitiems padėti, šiemet irgi būti pilniems turimos Dievo Dvasios.

Dėkinga širdimi priėmusieji šią ganytojo suteiktą galimybę drauge švęsti šv. Mišias, kaip viena šeima pasidalyti bendryste agapėje institucijų darbuotojai buvo pradžiuginti ir akordeono muzika, atlikta Kauno Juozo Gruodžio konservatorijos studentų.

-kasp-

ĮVYKDYMO METAS

3 eilinis sekmadienis (B)

Jon 3, 1–5. 10; 1 Kor 7, 29–31; Mk 1, 14–20

Šio sekmadienio skaitiniuose pabrėžiamas Dievo žodžio reiklumas. Planuojame savo darbus, atostogas, svajojame, ką veiksime išėję į pensiją, tačiau per mažai svarstome apie viso savo gyvenimo planą. Apie reikiamus gyvenimo pokyčius byloja tyliai sąžinėje girdimas Dievo balsas.

Pirmasis šio sekmadienio skaitinys yra iš pranašo Jono knygos. Joną Viešpats siunčia skelbti atgailą pagonių miestui Ninevei. Kodėl Jona buvo neklusnus? Ši užduotis jam veikiausiai atrodė pavojinga. Gal tikėjosi gudriai išsisukti: jam pabėgus Viešpats ras kitą žmogų šiai sudėtingai misijai. Galiausiai Jona suvokia, kad neturi kito pasirinkimo, tik keliauti į Ninevę ir pranešti apie miesto laukiančią Dievo rūstybę. Pasak skaitinio, Ninevė buvo didmiestis, ir reikėjo trijų dienų jį apeiti. Tačiau jau po pirmosios dienos žmonės, išgirdę žinią, atgailavo ir meldė Dievą pasigailėjimo. Tai iš tikrųjų įsiutino Joną. Jis skelbė žmonėms Dievo bausmę, o štai Dievas pakeitė savo nuomonę! Jonai sukyla apmaudas. Jis veikiausiai širdyje priekaištauja Dievui: gerai dariau norėdamas išvengti Tavo užduoties. Ir taip žinojau, kad esi gailėstingas, o aš liksiu kvailio vietoje... Su šiomis apmaudo mintimis Jona dykumoje laukia, kad Dievas pakeistų savo nuostatą ir sugriautų Ninevę. Čia jam dar kartą tenka suvokti savo menkumą. Nudžiūvus augalui, teikusiam malonų pavėsi, Jona mirtinai perpyko. Tačiau Dievas galiausiai paaiškina: „Tau gaila moliūgo, kurio neauginai. Dabar gali suprasti, kaip nepalyginamai labiau man rūpi tūkstančių Ninevės žmonių likimas!“

Evangelistas Morkus trimis sakiniais apibendrina pirmųjų Jėzaus pamokslų turinį. Jonas Krikštytojas uždarytas kalėjime, jo gyvenimo darbas pabaigtas. Jono žinią toliau tęsia Jėzus. Jėzaus lūpose ši žinia skamba dar primygtinai: „Atėjo įvykdymo metas.“ Kartais mums atrodo, jog pasaulis yra atsiktikinių įvykių srautas, o patys jaučiamės nešami nežinoma kryptimi. Evangelijoje girdime, jog atėjo laiko pilnatvė. Dievo karalystė suteikia prasmę visai tikrovei. Išikūnijęs amžinasis Dievo Žodis apreiškia amžinąjį Dievo planą.

Pačioje savo veiklos pradžioje Jėzus pašaukia mokinius. Jis žinojo, kad jam skirtas laikas yra trumpas. Žmonių ir žuvų žvejyba turi daug bendro. Žvejas gali kliautis geru laiku ar sėkmingais metodais, tačiau galiausiai rezultatas priklauso ne nuo jo. Galutinė sėkmė priklauso

nuo daugelio sunkiai apskaičiuojamų „atsiktikinumų“. Žvejonei reikia Dievo palaimos. Mokiniai paliko valtį ir tinklus, visą savo gyvenimo pagrindą, ir nusekė paskui Jėzų. Nuo šiol Jėzaus asmuo yra jų buvimo pagrindas. Jėzus juos kviečia ne kokiai nors konkrečiai užduočiai, bet pirmiausia sako: „Eikite paskui mane.“

Jėzus pradeda savo žemiškąją veiklą. Dievas eina ieškoti paklydusios žmonijos. Bažnyčios tėvai sakydavo: kažkada šėtonas išviliojo žmogų iš rojaus, o dabar Kristus veda jį į dangaus sostą. Krikščionys yra pašaukti į viltį, pranokstančią žemiškąją tikrovę. Tačiau laikinieji dalykai gali tiek užgožti mūsų gyvenimą, kad pamiršime apie pasaulio laikinumą ir pašaukimą į amžinybę. Kas, jei ne mes, krikščionys, primins pasauliui, kad žmogaus gyvenimas keičiasi, tačiau nesibaigia laikinumu. Mūsų žodžiai ir veiksmai turi rodyti pasauliui didžią viltį, kurią dėjo į mus Dievas. Ar Simonas su Andriejumi būtų tapę žmonių žvejais, jei anuomet nebūtų palikę savo tinklų ir nusekė Jėzų?

Kita vertus, būtų klaidinga pažodžiui suprasti apaštalo Pauliaus raginimą Laiške korintiečiams. Apaštalas nori pabrėžti pasaulio pavidalų laikinumą, tačiau jokiū būdu nenuvertina santuokos. Bet kokio luomo žmogus neturi išleisti iš akių pagrindinio gyvenimo tikslo. Tačiau tai nereiškia, kad susituokusieji raginami gyventi taip, tarsi jie neturėtų jokių išipareigojimų. Krikščionių pašaukimas nėra bėgti nuo šio pasaulio reikalų, bet rūpintis iš vidaus jį perkeisti. Šią užduotį taikliai nusakė ankstyvoji Bažnyčia „Laiške Diognetui“: „Krikščionys nesiskiria nuo kitų žmonių nei gyvenimo vieta, nei kalba, nei apsirengimu. <...> Jie yra kūne, bet gyvena ne pagal kūną. Jie gyvena žemėje, tačiau yra dangaus piliečiai. Jie gyvena pagal įstatymus, bet savo gyvenimu pranoksta įstatymus.“ Apibendrinama palyginimu: krikščionis pasaulyje yra tai, kas yra siela kūne.

Dievo karalystė atsiveria ne vien visos žmonijos istorijos perspektyvoje, bet ir kiekvieno žmogaus asmeninėje istorijoje. Evangelija pasakoja apie Jėzaus susitikimą su konkrečiais asmenimis: Simonu, Andriejumi, Jokūbu, Jonu. Susitikus su Kristumi jų gyvenimas įgauna naują prasmę, ir tai pranoksta jų ligtolinius tikslus. Kiekvienas žodis, veiksma, kiekviena žmogaus gyvenimo akimirka turi būti nukreipta siekiant labiau atskleisti ir įgyvendinti Dievo meilės planą. Tokia yra apaštalų ir kiekvieno krikščioniškojo pašaukimo esmė. Kristaus žodžiai: „Atėjo įvykdymo metas, Dievo karalystė čia pat“ yra pakvietimas, atskleidžiantis mūsų pašaukimo didybę: gyventi dėl Dievo, jo Karalystėje per amžius.

DIEVO ŠVENTASIS

4 eilinis sekmadienis (B)

Ist 18, 15–20; 1 Kor 7, 32–35; Mk 1, 21–28

Evangelinės žinios šerdį sudaro apsėstojo išlaisvinimo įvykis. Iš karto gali atrodyti, kad ši keistoka scena neturi jokio ryšio su mūsų kasdienybe. Kai kurie iš anksto skeptiškai nusiteikę žmonės ši atvejį priskirtų psichiatrijos sričiai. Kita vertus, kiekvienas iš savo gyvenimo patirties ar kitų pasakojimų žino apie keistus, sunkiai paaiškinamus reiškinius, priklausomybes, kai žmonės daro visiškai su sveiku protu nesuderinamus dalykus. Didysis rusų rašytojas Fiodoras Dostojevskis aprašo jį daugelį metų varginusią lošimo priklausomybę, griovusią asmeninį ir šeimyninį gyvenimą. Net apaštalas Paulius skundžiasi: „Nedarau gėrio, kurio trokštu, o darau blogį, kurio nenoriu“ (*Rom 7, 19*). Tai nereiškia, kad kiekvieną charakterio problemą, sužeidimą, valios stygių ar priklausomybę turime tiesiogiai priskirti piktuųjų dvasių poveikiui. Vis dėlto Katalikų Bažnyčios katekizmas aiškiai kalba apie piktuųjų dvasių asmeninį pobūdį (žr. *KBK 2851*). Evangelijoje aprašoma, kaip netyroji dvasia blaško apsėstąjį, prieš išeidama iš jo. Piktasis taip labai užvaldo žmogų, kad jis tampa svetimas pats sau.

Praėjusį sekmadienį girdėjome Jėzų paskelbiant Gerąją Naujieną – prisiartinio Dievo karalystę. Keletas vyrų įtikėjo Jėzaus žodžiu ir nuėjo paskui jį. Šiandien girdime, ką išgyveno Petras ir Andriejus, Jokūbas ir Jonas Kafarnaumo sinagogoje. Jų jau nebereikia įtikinėti žodžiais apie prisiartinusią Dievo karalystę. Juos įtikina pats Jėzaus elgesys. Jėzus kalba kaip turintis galią. Jėzaus klausytojai išgyvena dvejopą jausmą. Tai palaiminga pagarba ir baiminga nuostaba. Jėzaus žodis, sklindantis su galia ir jėga, paliečia klausytojų širdis arba verčia maištauti. Šauksmas: „Ko tau iš mūsų reikia?“ yra logiška reakcija. Dievo žodis yra iššūkis iki tol buvusiai nuodėmės pavergto pasaulio tvarkai.

Žiniasklaidoje dažnai smalsaujama apie egzorcistų veiklą. Tačiau dažniausiai siekiama tik suintriguoti ir gąsdinti pavaizduojant šurpulingą tamsių jėgų poveikį – juk žiniasklaidos priemonių savininkai pirmiausia siekia pelno ir įtakos. Evangelijos žinioje pagrindinis

veikėjas yra Jėzus, jam paklūsta net netyrosios dvasios. Jėzus yra dangaus ir žemės Viešpats, įveikęs mirtį, pragarą ir šėtoną. Išlaisvinama šabo dieną. Tuo pabrėžiama, jog Jėzus yra taip pat šabo Viešpats.

Per šabo pamaldas kiekvienas suaugęs vyras galėjo aiškinti Rašto žodžius. Jėzus skelbė savo žinią ne tik gatvėse, aikštėse, privačiuose namuose. Jis mokė šeštadienį ir sinagogoje. Naują žinią skelbė pasinaudodamas senomis apeigomis bei formomis. Pirmtakas Jonas Krikštytojas pasitraukė į dykumą, ir žmonės ėjo pas jį. Jėzus pats ateina į žmonių namus ir susirinkimus skelbti Gerosios Žinios. Evangelistas naująjį Jėzaus skelbimą vaizduoja per pozityvius ir negatyvius išpūdžius. Jis pabrėžia, kad Jėzus mokė kaip „turintis galią“. Per jį kalba Dievas, jo žodžius grindžia Dievo galia. Jis moko ne taip, kaip Rašto mokytojai, kurie cituoja ir argumentuoja laikydamiesi tradicijos. Jėzus patvirtina Rašto žodžius ir parodo jų išsipildymą. Pirmajame skaitinyje iš Pakartoto Įstatymo knygos girdėjome pranašystę apie didįjį Pranašą Kristų. Jėzaus žodžiuose juntamas savo tapatybės suvokimas. Jėzaus mokymo pranašiškas pobūdis įpareigoja ir mus. Mes taip pat turime kūrybingai perteikti tai, ką esame gavę, perduoti ne sustingusias formules, bet jose glūdinčią gyvybę.

Netyrosios dvasios geriau už apstulbusią minią žino, kas yra Jėzus. Netyroji dvasia paskelbia paslaptį apie Jėzų ne todėl, kad jį išpažintų, bet siekdama sukelti sumaištį, iškelti Jėzų į viešumą. Jėzus apreiškia save atsargiai ir apdairiai, jis vengia sensacijų. Vis dėlto tikėjimo ausimis netyrosios dvasios šūksnyje išgirstame svarbią žinią apie Jėzaus asmenį. Jėzus yra Dievo šventasis. Tai senovinis apibūdinimas, vėliau krikščionys taip apie Kristų nekalbėjo. Čia perteiktas Jėzaus amžininkų išpūdis. Vienintelis tobulas Šventasis veda mus į Dievo artumą, nes jo santykis su Dievu ypatingas.

Žmonės džiaugiasi, kad gėris nugalė blogį, jie stebisi „nauju mokslu su galia“. Kas šis naujas mokslas? Tai naujasis meilės įsakymas. Šis įsakymas buvo naujas anuomet, naujas jis išliko dabar ir bus visuomet. Šio pasaulio pagerinimo strategijos, dideli ir menkesni planai bei užmojai yra svarbūs, tačiau svarbiausia yra meilė.

Popiežiaus kalba diplomatams

(KAP, KAI) Sausio 8 d. vyko tradicinis naujametinis Šventojo Tėvo susitikimas su diplomatinio korpuso atstovais. Tradicinė popiežiaus kalba ambasadoriams yra viena svarbiausių programinių metinių kalbų. Popiežius kalbėjo prancūziškai.

Benediktas XVI išreiškė solidarumą su nukentėjusiais nuo gamtos nelaimių Vietname, Birmoje, Kinijoje, Filipinuose, Centrinėje Amerikoje, Karibų rajone ir Brazilijoje. Taip pat priminė regioninių bei nacionalinių konfliktų bei teroro išpuolių Afganistane, Indijoje, Pakistane ir Alžyre aukas.

Popiežius dar kartą pasmerkė smurto veiksmus Gazos regione ir reikalavo nedelsiant nutraukti ginkluotus susirėmimus. Jis pakartojo, kad karo veiksmai nėra sprendimas, o smurtas, kad ir kokią įgytų formą, yra visuomet smerktinas. Benediktas XVI ypač apgailestavo dėl civilinių gyventojų kentėjimų. Jis siūlė siekti taikių susitarimų dalyvaujant tarptautiniams tarpininkams, „aiškiai angažuojantis tarptautinei bendruomenei“. Bet kokia neapykanta, provokacijos ar ginklų naudojimas yra atmestini. Benediktas XVI taip pat atkreipė dėmesį į būsimojus rinkimus tiek Izraelio, tiek Palestinos pusėje. Pasak jo, reikia politikų, vedančių savo tautas į sunkų, tačiau neišvengiamą susitaikinimą.

Savo kalboje popiežius apgailestavo dėl krikščionių diskriminavimo įvairiose pasaulio šalyse. Pasak Benedikto XVI, prieš krikščionis nukreiptos praėjusių metų atakos yra moralinio skurdo išraiška ir pavojus taikai. Jis taip pat išpėjo dėl naujo priešiško krikščionių atžvilgiu Vakarų pasaulyje. Popiežius išreiškė savo ypatingą artumą persekiojamiems krikščionims Irake ir Indijoje. Jis ragino vyriau-

sybes aktyviai įsitraukti siekiant padaryti galą netolerancijai ir persekiojimams. Pasak jo, reikia taip pat atlyginti nuostolius, padarytus Bažnyčiai ir bažnytinei nuosavybei. Turintieji politinę atsakomybę visomis priemonėmis turi puoselėti pagarbą tarp religijų ir smerkti bet kokią neapykantos ar nepagarbos formą. Kalbėdamas apie Vakarų valstybes popiežius atkreipė dėmesį į susirūpinimą keliančias antikrikščioniškas tendencijas. Krikščioniškoji žinia negali būti apribota vien privačia erdve.

Pasak Benedikto XVI, ekonomikos krizė kelia visuotinę grėsmę. Popiežius ragino pasaulio valstybių bendruomenę angažuoti užtikrinant gyvenimo sąlygas visiems žmonėms. Jis ypač primygtinai išpėjo dėl pavojų, susijusių su pasauline maisto krize ir visuotiniu atšilimu. „Kurdami taiką turime duoti naują viltį neturtingiesiems“, – sakė popiežius. Pasak jo, neatidėliotinai būtina veiksminga kova su badu siekiant toliau plėtoti žemės ūkį. Popiežius pabrėžė, kad vargšų daugėja net turtinguose kraštuose. Pasak jo, daugelis individų ir šeimų vargsta dėl netikrumo ir problemų, sukeltų visame pasaulyje finansų ir ekonomikos krizės. Stiprinant ekonomiką, reikia naujo pasitikėjimo. Šio tikslo negalima pasiekti be etikos, pagarbos žmogaus orumui. Popiežius sakė žinąs, kokių pastangų tai reikalauja, „tačiau tai nėra utopija“. Jis taip pat priminė atsakomybę būsimumų kartų atžvilgiu.

Popiežius dar kartą smerkdamas priminė pasaulio šalių išlaidas ginklavimuisi ir išreiškė susirūpinimą dėl nepakankamo branduolinių ginklų ribojimo sutarčių įgyvendinimo. Pasak popiežiaus, taikos negalima sukurti, jei didžiulės karinės išlaidos atitraukia žmogiškąsias ir medžiagines lėšas nuo plėtos projektų, ypač vargin-gose šalyse.

Benediktas XVI ypač ragino intensyvinti derybas su Iranu dėl šios šalies branduolinės programos. Pasak popiežiaus, reikia atsižvelgti į teisėtus šalies ir tarptautinės bendruomenės reikalavimus. Popiežius taip pat ragino remti taikos dialogą tarp Izraelio ir Sirijos. Pasak jo, pasaulio bendruomenė turi skatinti Libano konsolidavimą. Kreipdamasis į Irako tautą, Benediktas XVI akino atverti naują puslapį kuriant ateitį be etninio ar religinio diskriminavimo.

Popiežius priminė atnaujintus taikos pokalbius Filipinuose, taip pat naują kryptį Pekino ir Taibėjaus santykiuose, pastangas galutinai išspręsti konfliktą Šri Lankoje. Šventasis Tėvas priminė, kad prieš trisdešimt metų tarpininkaujant Apaštalu Sostui pavyko išvengti ginkluoto konflikto tarp Argentinos ir Čilės.

Trijų Karalių iškilmėje popiežius minėjo Galilėjų

(KAP, KAI) Sausio 6 d. Trijų Karalių iškilmės homilijoje Benediktas XVI išskėlė Galilėjaus reikšmę: 2009 metais minima Galilėjaus astronominių atradimų 400 metų sukaktis. Pasak popiežiaus, išminčiai iš Rytų veikiausiai taip pat buvo astronomai. Benediktas XVI sakė, kad krikščionys įžvelgia visatoje Dievo darbą, ir citavo Dantės „Dieviškosios komedijos“ pabaigos žodžius, kur Dievas vaizduojamas kaip meilė, judinanti saulę ir žvaigždes. Pasak Benedikto XVI, kosminiai elementai pavaldūs asmeninei valiai, kuri Kristuje apsirėškė kaip meilė. Kristuje įsikūnijusi dieviškoji meilė yra kūrinių pamatinis ir visuotinis įstatymas: tai reikia suprasti „realiai, o ne poetiškai“. Popiežius priminė Galilėjaus pavartotą kosmoso palyginimą su knyga. Šioje knygoje jos Autorius išreiškė kūrinių simfoniją, o reikšmingiausia jos tema yra Jėzus, kosmoso ir istorijos centras.

Popiežius taip pat ragino saugoti kūrinių. Benediktas XVI sakė, jog krikščionys turi saugoti gyvybę ir pasaulį nuo teršimo bei nuodijimo. Pasak popiežiaus, šios pastangos išlieka prasmingos taip pat tada, jei jos regimai nėra sėkmingos ar dėl priešišku jėgų atrodo bereikšmės. Kalbėdamas Šv. Petro bazilikoje Benediktas XVI sakė, kad Kristaus viltis lydi Bažnyčios kelią istorijoje. Nėra tokio tamsaus šešėlio, kuris galėtų užtemdyti Kristaus šviesą. Šio pasitikėjimo nesumažina nei pasaulio ekonomikos krizė, taip pat daugelyje pasaulio vietų besireišianti neapykanta ir smurtas.

Ekumeninių santykių balansas

(KAP, KAI) Naujųjų Metų proga duotame interviu dienraščiui *L'Osservatore Romano* Krikščionių vienybės tarybos pirmininkas kardinolas Walteris Kasperis sakė, kad 2008 -ieji buvo geri metai ekumeninių santykių atžvilgiu. Kardinolas akcentavo Konstantinopolio patriarcho Baltramiejaus I, Armėnų Apaštalinės Bažnyčios vadovų Karekino II ir Aramo I susitikimus su popiežiumi Benediktu XVI. Pasak kardinolo, normalu tapo tai, kas prieš keletą metų buvo neįsivaizduojama arba ypatinga. Užsimindamas apie protestantiškąsias Bažnyčias, kardinolas santykius su jomis įvardijo kaip pereinamąjį laikotarpį. Pasak jo, didžiausias problemas kelia tų bendruomenių vidinės vienybės stoka. Ypač su Anglikonų bendrija dialogą sunkina vidinės problemos dėl etikos klausimų ir moterų šventimų. Pasak Popiežiškosios krikščionių vienybės tarybos pirmininko, tarp 2009 m. minėtinų ekumeninių įvykių – dešimtmetis nuo 1999 m. Augsburgėje priimtose Katalikų ir liuteronų bendros deklaracijos dėl nuteisinimo doktrinos, taip pat Jono Kalvino 500 metų gimimo sukakties minėjimas.

Neokatechumenų kelio jubiliejus

(KAP, KAI) Sausio 12 d. popiežius Benediktas XVI drauge su 25 tūkstančiais Neokatechumenų kelio judėjimo narių šventė šio judėjimo įsikūrimo Romos vyskupijoje 40 metų jubiliejų. Šventiniame susitikime dalyvavo Popiežiškosios pasauliečių tarybos pirmininkas kardinolas Stanisławas Ryłko, popiežiaus vikaras Romos vyskupijai kardinolas Agostino Vallini, Neokatechumenų kelio judėjimo vadovai Francisco (Kiko) Argüello, Carmen Hernandez ir kun. Mario Pezzi. 1964 m. ispanų dailininkas Kiko Argüello drauge su Carmen Hernandez Madride įkūrė pirmąją Neokatechumenų kelio bendruomenę, 1968 m. jie buvo pakviesti į Romos vyskupiją. Nuo 1968 m. Neokatechumenų kelio judėjimo centrinė būstinė yra Romoje.

Šv. Petro bazilikoje vykusio jubiliejinio susitikimo metu Benediktas XVI dėkojo Neokatechumenų kelio bendruomenei už misionierišką veiklą. Popiežius pabrėžė, kad per Neokatechumenų kelio tikėjimo kursus daugybė žmonių atrado tikėjimo džiaugsmą. Popiežius padėkojo už neokatechumenų evangelizacijos metodą, davusį daugybę dvasinių vaisių. Drauge Benediktas XVI ragino Neokatechumenų kelio judėjimo narius išlaikyti vienybę su Romos ir kitų vyskupijų vyskupais. Jis taip pat sakė, kad 2008 m. birželio mėnesį Popiežiškosios pasauliečių tarybos patvirtintas Neokatechumenų kelio statusas drauge yra Šventojo Sosto Neokatechumenų kelio atliekamo darbo įvertinimas. Pasak popiežiaus, organišką judėjimo išitraukimas į vyskupijos sielovadą ir vienybę su Bažnyčios tikrove yra naudinga visai krikščionių tautai. Benediktas XVI taip pat gyrė neokatechumenų kunigų seminarijų sėkmingumą. Pasak jo, šios seminarijos turi ugdyti dvasininkus, gebančius uoliai įsitraukti

į vyskupijos kunigų bendruomenę, parapijų ir vyskupijos sielovadą.

Šv. Petro bazilikoje vykusios šventės metu buvo pristatytos Romos neokatechumenų bendruomenės. Pirmąją jų grupę sudaro 14 misijų bendruomenių, kurios, derindamos savo veiklą su Romos kardinolu vikaru, eina į labiausiai sekuliarizuotus Romos priemiesčius. Antrąją grupę sudaro taip pat 14 bendruomenių, jos vykdo misijas didmiesčių priemiesčiuose bei užmiesčio vietovėse, taip pat savo veiklą derindamos su vietos vyskupais. Šias bendruomenes sudaro kunigas, keturios daugiavaikės šeimos ir dvi šeimoms padedančios seserys, iš viso po 40–50 asmenų. Šios bendruomenės vyksta į tokius didmiesčius kaip Kelną, Budapeštą, Niujorką, Stokholmą, Amsterdamą. Pirmą tokią grupę Benediktas XVI išsiuntė į misijas 2006 m. sausį. Trečiąją neokatechumenų bendruomenių grupę sudaro 212 šeimų, turinčių apie 1000 vaikų: šios šeimos įvairiose pasaulio šalyse vietos vyskupų prašymu padeda „išsaknydinti Bažnyčią“. Galiausiai popiežiui buvo pristatyta 700 Neokatechumenų kelio skleidėjų iš Romos ir Madrido, įkūrusių Neokatechumenų kelio bendruomenes 120 šalių.

Šiandien 120 pasaulio šalių Neokatechumenų kelio judėjimui priklauso 200 tūkst. narių, susibūrusių į 20 tūkst. bendruomenių, veikiančių 5,5 tūkst. parapijų. Pirmoji Neokatechumenų bendruomenė Romoje įsikūrė 1968 m. lapkričio 2 d. Kanados Kankinių parapijoje. Tais metais daugelyje Vakarų šalių jaunimas žavėjosi kairuoliškomis marksizmo, net maizmo idėjomis. Neokatechumenų kelio bendruomenės nešė Kristaus žinią pirmiausia tiems žmonėms. Neokatechumenato idėja yra grindžiama ankstyvosios krikščionybės metodu, kai tikėjimas ugdomas per ilgametį katechumenatą, susijusį su misionieriška veikla.

Šiandien Romos vyskupijoje daugiausia veikia neokatechumeninių bendruomenių: 500 bendruomenių 103 parapijose. Į Romą Neokatechumeninio kelio įkūrėjus pakvietė kun. Dino Torregiani, kuriam šiuo metu vedamas beatifikacijos procesas.

Nuo pat įsikūrimo Neokatechumenų kelią rėmė popiežiai Paulius VI, Jonas Paulius II ir Benediktas XVI. Bažnyčios magisteriumas yra koregavęs kai kurių Neokatechumenų kelio bendruomenių tendencijas, kai jų nariai atsiskirdavo nuo parapijų gyvenimo ir užsidarydavo savo rate.

Popiežius krikštijo vaikus Siksto koplyčioje

(KAP, KAI) Sausio 11 d. Siksto koplyčioje popiežius asmeniškai pakrikštijo 13 kūdikių. Vidudienį, Viešpaties angelo maldos metu, Šv. Petro aikštėje popiežius sakė, kad Krikštas yra didelė dovana, tačiau taip pat atsakomybė tėvams ir krikstatėviams. Šventasis Tėvas ragino maldoje prisiminti Meksike vykstančią Pasaulio šeimų dieną.

Siksto koplyčioje popiežius pakrikštijo devynis berniukus ir keturias mergaites. Homilijoje jis pabrėžė, kad vaikai nėra tėvų nuosavybė: Dievas patikėjo juos tėvams, kad jie padėtų jiems tapti laisvais Dievo vaikais. Pasak popiežiaus, tėvai

turi rasti teisingą kelią tarp nuostatų, kai vaikai traktuojami tarsi privati nuosavybė ir ugdomi pagal savo įsivaizdavimus ir norus, ir liberalistinės nuostatos, kuomet vaikams paliekama visiška nepriklausomybė ir vykdomas kiekvienas jų noras. Pasak popiežiaus, vaikus reikia auklėti tokiai laisvei, kuri leistų priimti atsakingus sprendimus. Krikštas ir tikėjimo ugdymas dovanoja jiems dieviškojo gyvenimo turta, kuriuo grindžiama tikroji laisvė. Krikšto sakramentu vaikai įgyja naują šeimą, kuri yra didesnė ir stabilesnė, atviresnė ir gausesnė negu jų pačių šeima.

Benediktas XVI jau ketvirtą kartą nuo savo pontifikato pradžios teikė Krikšto sakramentą Viešpaties Krikšto sekmadienį. Popiežius antrą kartą šventė liturgiją prie senojo Siksto koplyčios altoriaus stovėdamas nugara į tikinčiuosius (tačiau ne pagal Tridento Mišių apeigas). Homilijoje Šventasis Tėvas priminė, jog ši iškilmė užbaigia Kalėdų švenčių ciklą. Pasak jo, Kalėdos ir Viešpaties Apsireiškimas atveria mūsų akis ir širdis Dievo, kuris ateina būti su mumis, slėpiniui, o Viešpaties Krikšto iškilmė įveda į „kasdienį asmeninį santykį su juo“. Krikštas yra tarsi tiltas, kurį Viešpats pastatė tarp savęs ir mūsų, tai kelias, kuriuo jis tampa mums prieinamas. Pamokslą pabaigoje Benediktas XVI pavedė naujai pakrikštytuosius Švč. M. Marijai, prašydamas, kad ji globotų juos ir jų šeimas.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / kun. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / mons. Arūnas Poniškaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
Faksas (37) 323 853
El. paštas lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2009, „Bažnyčios žinios“